

RİSK ANALİZİ ve GÜVENLİK PLANLAMASI

Güvenlik: Toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan tehlikeye düşmeden yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri, güven içinde yaşam sürmeleri durumudur. İnsan, bireysel hak ve özgürlüklerin devlet tarafından korunduğunu biliyorsa ve hayatında da etkisini görüyorsa ancak o zaman kendini özgür, mutlu ve güvende hissedebilir.

Kişi güvenliği kadar kurum ve kuruluşların güvenliği de önemlidir. Bu nedenle kişi, kurum ve kuruluşlar her zaman tehlike ve riskin olduğu bilincinde hareket ederek bulundukları yerle ilgili risk analizi ve güvenlik planlamasını yapmalıdır.

Risk Analizi: Koruma altına alınacak yerde yapılan araştırmalar neticesinde kişi/kurum/kuruluşların konumu, yürüttüğü faaliyeti ile güncel olaylar dikkate alınarak, risklerin belirlenmesi, analiz edilerek derecelendirilmesi ve koruma/kontrol tedbirlerinin alınması çalışmalarıdır. Bu süreci anlayabilmek için tehlike ve risk kavramlarını açıklamak gerekir.

Tehlike: Kişi, tesis veya binaya içeriden ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanları veya korunan yere etkileyebilecek zarar/kayıp verme durumudur.

Risk: Tehlikeden kaynaklı zarar/kayıp meydana gelme ihtimalini ifade eder.

Risk Analizi Aşamaları;

- Riskler önceden belirlenir.
- Tespiti yapılan riskler değerlendirilir.
- Önem sırasına göre kontrol altına alınır.

Güvenlik Planlaması

Güvenlik planlaması, risklerin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi sonucunda korunan yerin iç ve dış tehditlerden korunması amacıyla her türlü tedbirlerin alınmasıdır. Korunan yerle ilgili öncelikle bir güvenlik planlanması oluşturulmalı ve bir metot tespit edilmelidir.

Güvenlik Planlamasının Özellikleri

Risk analizi ve güvenlik planlaması yapılırken dört ana kriteri dikkate almalıyız.

Dinamik Olmalı: Güvenlik planlanmasında kurulacak sistemler ve tedbirler kullanışlı, geliştirilebilir, arttırılabilir ve azaltılabilir olmalıdır. İhtiyaca ve risklerin durumuna göre sistem üzerinde düzenlemeler yapılabilmelidir. Örneğin kamera sayısı ilerleyen süreçte artırılması gerektiğinde sistemin yeni kameralara entegre olması sağlanmalıdır.

Caydırıcı Olmalı: Suç işleme potansiyeli olan kişiler eylem öncesi genelde plan ve keşif yaptıklarından dolayı alınacak güvenlik tedbirleri caydırıcı olmalıdır. Örneğin bir kurumda görünmeyen (5) kamera yerine görünür (1) kameranın olması, yine devriye görevlilerinin görünür bir şekilde devriye görevini yerine getirmeleri suç işlenmesinin önüne geçebilir.

Maliyet/Fayda Dengesi Gözetilmeli: Güvenlik sistem ve cihazları seçilirken kullanışlı olmasına, yeterli personelle çalışmasına ve maliyet durumuna dikkat edilmesi gerekir. Cihazın pahalı olması her zaman istenen verimi sağlamayabilir.

Özgürlük ve Güvenlik Dengesi Gözetilmeli: Uygulanan güvenlik tedbirleri kişilerin özgürlüklerini sınırlamamalı, günlük yaşantılarını kısıtlamaktan ziyade kolaylaştırmaya yönelik olmalıdır. Bu nedenle özgürlük ve güvenlik arasındaki dengenin gözetilmesi önemlidir.

KONTROL HİZMETLERİ

Kontrol Noktası

Koruma altına alınmış ve hizmet sunulan yere suç unsuru olabilecek materyaller ile şüpheli şahısların ve araçların girişlerin engellemesi amacıyla özel güvenlik görevlileri tarafından giriş ve çıkışların kontrol altında bulunduğu noktalara kontrol noktası denir.

Özel güvenlik görevlileri kontrol noktasındaki görevlerini 5188 sayılı kanunun 7'inci maddesinde sayılan yetkilerine göre yerine getirirler. Bu yetkiler şunlardır;

- Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.
- Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.
- Ceza Muhakemesi Kanununun 90' ncı maddesine göre yakalama.
- Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.
- Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.
- Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

- Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.
- Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.
- Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.
- Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168 inci maddesine göre yakalama (yakalama mene dönüşmüştür).
- Türk Medeni Kanunu'nun 981 inci maddesine, Borçlar Kanunu'nun 52'nci maddesine (yeni 6098 Sayılı borçlar kanunun 64'ncü maddesi), Türk Ceza Kanununun 24 ve 25 inci maddelerine göre zor kullanma.

Yine 5188 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin Önleyici Arama Yapılması başlıklı 14'üncü maddesinde;

- Görev alanında, can ve mal güvenliğinin ve kamu düzenin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasaklanmış her türlü silah, patlayıcı madde veya eşyanın tespit edilmesi amacıyla detektörle, x-ray cihazından geçirerek veya Kanunda belirtilen durumlarda gerektiğinde üst araması yapılabilir.
- Kamuya açık alanlarda üst araması, 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır. Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir. Arama, kişinin aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılır, hükmü bulunmaktadır. Müsterek tutanak da tanzim edilebilir.

Kontrol Noktalarının Amacı

Korunan yerin güvenliğini olumsuz yönde etkileyecek suç unsuru maddelerin, kişilerin ve araçların girişini engellemektir.

Etkili bir koruma ve güvenlik hizmetinin sunulabilmesi için kontrol noktalarının en az olacak şekilde planlaması yapılmalıdır.

Kontrol Noktalarının Aşamaları

Uzak Çevre Güvenlik Halkası (En Dış Halka)

- Güvenlik algısı, özel güvenlik görevlilerinin görev yaptığı yerlerin en dış halkasından başlar. Özel güvenlik izni verilen yerde görev yapan özel güvenlik görevlileri görev yaptıkları yerlerin çevresinde şüpheli bir durumla karşılaştıklarında genel kolluğa derhal bilgi vermelidir.

Ana Giriş Kontrol Noktası (Dış Halka)

- Korunan yere yapılabilecek herhangi bir saldırı için ilk müdafaa yeridir.
- Bu halka üniformalı özel güvenlik görevlilerinden oluşmaktadır.
- Girişleri kontrol altına almak için bu halkada bir kontrol noktası belirlenmelidir.
- Araç ve kişi kontrolü bu halkada yapılabilir, bazı yerlerde ise yalnız araç kontrolü yapılmaktadır.
- Dış halkada duvar, çit, tel örgü, parmaklık, kapan, bariyer vb. fiziki engeller oluşturulmalıdır.

Bina Giriş Kontrol Noktası (Orta Halka)

- Genellikle bina, tesis vb. girişinde oluşturulan orta halkada kişilerin ve eşyaların kontrolü yapılır.
- Dış halkada kontrol edilerek içeri giren kişiler yetkili ise bu alana manyetik kart gibi yöntemlerle giriş yapabilirler.

Kritik Alan Giriş Noktası (İç Halka)

- Korunan yerin en son ve en kritik aşamasıdır. Genellikle kurumun üst düzey idarecilerinin bulunduğu bölümdür. En fazla kısıtlanmış alan burasıdır.
- Bu halka teknolojik cihazlar ve koruma görevlileri ile birlikte korunmalıdır. Yetkili veya izin verilen kişiler ancak iç halkaya girebilmelidir.

Kontrol Noktalarının Özellikleri

- Kontrol noktasının oluşturulmasına riskler belirlenerek başlanır. Belirlenen risklerin durumuna göre güvenlik halkaları oluşturulur.
- Güvenlik halkalarının amacı, kişi, araç ve eşyaların kontrolden geçirilerek suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı birime girişini önlemektir.
- Kontrol noktaları korunan yerin en önemli unsurlarındandır. Genelde çeşitli emniyet tedbirleri alınarak binaların girişlerinde oluşturulmaktadır.
- Korunan binaya ait kontrolsüz giriş ve çıkış noktaları olmamalıdır.
- Kontrol noktaları iş yoğunluğu ve özel güvenlik görevlilerinin sayısına göre dizayn edilmeli, rahat bir ortamda çalışabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Dikkatsizlik ve monotonluğun önüne geçilebilmesi için görevlilerin uzun süre güvenlik sistem ve cihazları başında çalıştırılmamalıdır.
- Korunan yerdeki çeşitli güvenlik tedbirleri ile kilitli tutulan çıkış kapıları doğal afet (deprem, yangın, sel gibi) saldırı, vb. otomatik olarak da serbest geçiş moduna ayarlanmalıdır.

Kontrol Noktalarında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Bütün özel güvenlik uygulamaları hukuki olmak zorundadır.
- Kişi, kurum ve kuruluşlar ile kurucu, yönetici, özel güvenlik sorumlusu, temsilci ve birim yetkilisinin talimatları, emirleri yasalara uygun olmalıdır. Örneğin mal kayıplarına önlemeye yönelik bina giriş ve çıkışlarında özel güvenlik görevlilerine el ile arama yaptırmak hukuki değildir.
- İşyeri sahiplerinin isteklerine cevap verebilmek, beğenisini kazanmak ya da başka nedenlerle yasal olmayan bir takım davranışlarda bulunmak suçtur.
- Özel alanlara girişe ilişkin olarak sahipliği ya da zilyetliği bulunan kişilerin engelleyici özel kural/kurallar koyması hukukidir.
- Kişi, kurum ve kuruluşların kanunsuz uygulamalara başvurmaları suçtur. Bu nedenle kamuya ait, kamuya açık ya da kamunun bütününe açılmış yerlere girişler engellenemez.
- Yasal olmayan uygulamalara maruz kalan vatandaşların özel güvenlik görevlileri hakkında her zaman dava açma ve şikayet etme hakları vardır.

Özel Güvenlik Görevlilerince Korunan Yerlere Polisin Silahla Girmesi

Ateşli silahların kimler tarafından taşınıp bulundurulabileceği 6136 sayılı kanunun 7'nci maddesinde, silah taşıma ve bulundurmaya haiz kişilerin silahlarını nerelerde taşıyıp bulundurulabileceği de yine aynı Kanunun Ek 1. Madde de belirtilmiştir.

- 91/1779 karar sayılı Yönetmeliğin 5 inci maddesi "Taşıma ruhsatları nereden verilmiş olursa olsun, Kanunun Ek-1'inci maddesinde belirtilen yerler haricinde her yerde ve her zaman geçerlidir." hükmü amirdir.
- Ayrıca, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununun Ek Madde-4 "Polis, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir." hükmü ile polise görev ve yetki verilmiştir.
- Belirtilen mevzuat hükümleri de göz önüne alındığında, umumun istifadesine açık olan yerlere girişte polisin silahını teslim etme zorunluluğu bulunmamaktadır.
- Birçok kanun ile kendisine görev ve sorumluluk verilen, kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan polis, silahla girilmeyeceği yönünde mevzuatla özel düzenleme bulunan yerler dışındaki alanlara, silahlı olarak girebilecektir.
- Özel güvenlik görevlilerinin, taşıma ruhsatlı silah sahiplerinin silahını muhafaza amaçlı emanete alma yetkileri yoktur.

Kontrol Noktalarında Bulunması Gereken Görevliler

Yönlendirme Görevlisi: Kişileri kontrol noktasına yönlendiren, kuralları hatırlatan kontrolsüz geçişleri engelleyen görevlilerdir.

Kontrol Görevlisi: Güvenlik sistem ve cihazlarından kişileri geçiren, suç unsuru materyallerin geçmesini engelleyen, tespit edilen her türlü suç delilleri ile suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alan görevlilerdir.

Koruma Görevlisi: Kontrol noktasındaki özel güvenlik görevlilerine yönelik gelebilecek tehlikelere karşı önlem alan, gerektiğinde şüpheli şahıslara müdahale eden görevlilerdir.

Kontrol Nokta Sorumlusu: Görevlilerin iş ve işlemleri ile güvenlik cihazlarının çalışıp çalışmadığını denetleyen, hukuk dışı uygulamalar var ise onları ortadan kaldıran yetkili kişidir.

Kontrol Noktalarının Oluşturulması

Yaya Kontrol Noktası: Yaya Kontrol Noktasında Bulunması Gereken Sistem ve Cihazlar; Kapı detektörü, el detektörü, kameralar, turnike, iz detektörü (hava meydanları gibi hassas yerlerde) X-ray cihazı, yangın söndürücü vb.

Yaya Kontrol Noktasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Kontrol noktasında bulunan cihazların kullanımlarıyla ilgili özel güvenlik görevlilerinin mutlaka eğitilmiş olması gerekmektedir. Örneğin X-ray cihazını kullanan görevlinin hangi renklerin hangi nesneleri temsil ettiğini iyi bilmesi gerekir.
- Kapı detektöründen geçişler tek tek olmalı ve geçiş süresi cihazın kendisini kalibre edişinden (ışıklı barın yeşile dönmesinden) sonra olmalıdır.
- Kişiler, kapı detektöründen geçmeden önce üzerindeki metal eşyaları belli bir yere koymalı daha sonra kapı detektöründen geçmelidir.
- Kişilerin üzerinde birden fazla suç unsuru madde (silah gibi) olabileceği göz önünde bulundurulmalı, suç teşkil eden bir madde bulunduğunda kapı detektörü sinyal vermeyene kadar kontrole devam edilmelidir.
- El tipi metal detektörle yapılan kontrolde belli bir mesafe bulunmalıdır (2,5-7,5 cm).
- El tipi metal detektör şahsın vücuduna paralel tutulmalı, geniş yüzey ile kontrol yapılmalı, kontrol işlemi belli bir düzende yapılmalı başlanılan yerde son verilmelidir. Kontrol edilen kişi etekli ise etek üzerinden kontrol yapılmalı, kadınlar kadın görevli tarafından kontrol edilmelidir.
- X-ray cihazından hiçbir şekilde canlı geçirilmemelidir.
- X-ray cihazından kontrol edilecek eşyalar arasında en az (50) cm mesafe bulunmalıdır.

- Elektronik cihazlar (tablet, telefon, laptop vb.) plastik kaplar içerisinde konveyör bandına yerleştirilerek kontrolden geçirilmelidir.
- Bagajın analizinde tespit edilemeyen eşya olduğunda sahibine eşyanın içeriği sorulmalı, gerektiğinde sahibine açtırılmak ve eşya tekrar cihazdan geçirilmelidir.
- Kapı detektöründen geçmek istemeyen veya eşyalarını X-ray cihazından geçirmek istemeyen kişiler korunan alana alınmazlar.
- Genel kolluk gözetim ve denetiminde hakkında özel kanun bulunan yerler (spor müsabakaları) dışında özel güvenlik görevlisinin el ile arama yetkisi bulunmamaktadır. Kontrol noktalarında el ile arama gerektiği hususlar bulunduğu derhal genel kolluğa haber verilir.
- Yaşlılar, çocuklar, engelli vatandaşlar, hamile bayanlar, değerli eşya taşıyanlar özellikli şahıslar olduğundan gerekli hassasiyet gösterilmelidir.
- Kontrol noktası görevlileri, sistemin halkla irtibat noktasıdır. Bu nedenle özel güvenlik görevlisinin davranışı, fiziki görünüşü ve iyi iletişim kurması güvenlik algısının etkinliği için önemlidir.

Personelin Kontrolü

- Kurum/kuruluşların personeli giriş turnikelerinden ve güvenlik cihazlarından geçirilerek içeri alınmalıdır. Bazı kurum/kuruluşlar personelin her gün kontrol edilmesini uygun görmeyebilir, kontrolden muaf tutulmasını tercih edebilir.
- Kurum/kuruluşların personeli idarece verilen tanııtma/giriş kartlarını görünür şekilde taşımaları görevli personele yardımcı olmalıdır.
- Özel güvenlik görevlileri kurum/kuruluşların personelinin iyi tanımalı ve olumlu iletişim halinde olmalıdır.
- Kurum/kuruluşların hassas bölgelerine girmeye yetkili personel belirlenmeli, girişler teknolojik cihazlarla olmalı yetkisiz kişilerin bu bölgelere girme teşebbüsleri engellenmelidir.

Ziyaretçilerin Kontrolü

- Ziyaretçiler ve beraberinde getirdiği eşyalar güvenlik sistem ve cihazlarından geçirilerek içeri alınmalı, suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşya emanete alınarak derhal genel kolluğa haber verilmelidir.
- Özel güvenlik görevlilerinin ziyaretçilerin kimliklerini kayıt etme, fotokopi çekme, depolama vb. yetkileri bulunmamaktadır. 5188 sayılı kanunun 7. maddesi incelendiğinde esas kimlik sorma yetkisi korunan alana gelen kişilerin davetli veya biletli kişi olup olmadığının tespitine yönelik olduğu anlaşılabacaktır. Kanunun esas amacı budur.
- Ziyaretçi, giriş kartı ile sadece yetki verilen bölgeye gidebilmeli, kart bu şekilde yetkilendirilmelidir.
- Kurum/kuruluşların personeli, ziyaretçi ile içeriye girerken kendi kartını okutarak ziyaretçiyi içeriye almasına müsaade edilmemelidir.

Posta Kontrolü

Korunan yere gelen gönderinin içeri alınmadan bina dışı irtibat noktasından alınıp kontrolden geçtikten sonra bina içerisindeki ilgili bölüm tarafından dağıtımın yapılması uygun olacaktır. Ancak kuryenin içeri girmesi gerekiyorsa kontrolden geçirilmesi sağlanmalıdır.

Resmi Görevlilerin Kontrolü

Vergi memuru, sayaç okuma vb. görevlilerin kontrolden geçtikten sonra korunan yere alınması gerekir. Başta rezidans ve siteler olmak üzere posta gönderisi ve tebligat amacıyla gelen PTT görevlilerine, görevlerini yerine getirme konusunda gerekli kolaylık sağlanmalıdır.

ARAÇ KONTROL NOKTALARI

Araç Kontrol Noktasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Hidrolik bariyerler, ters kapan, kollu bariyer, sürgülü demir kapı gibi engelleyici ve hız kesiciler ile araç kontrol noktasında durdurulur. Özel güvenlik görevlisinin aracın içini ve bagajını elle arama yetkisi yoktur. Araç altı inceleme kamerası, araç altı arama aynası gibi cihazlarla araçlar kontrol edilir. Ayrıca bu tür kontroller komisyonca izin verilen görev hayvanları ile de yapılabilir. Suç unsuru ile karşılaşılması halinde derhal genel kolluğa bilgi verilir.
- Kurum/kuruluş personeli, VIP girişleri ve ziyaretçi araç girişleri aynı kapıdan yapılmamalıdır. Ziyaretçi ve misafir araçları bina içerisindeki oto parklara park ettirilmemesi tercih edilmelidir.
- Kapalı otoparka giren araçlardan binaya giren kişilerin kontrolsüz bir şekilde katlara girmeleri önlenmelidir.
- Kurum/kuruluşa malzeme getiren araçlar ve kişiler gerekli kontroller yapıldıktan sonra içeri alınmalıdır. Araç ve sürücü bilgilerinin önceden bildirilmesi özel güvenlik görevlilerinin işini kolaylaştıracaktır.
- Araç giriş ve çıkış yerlerinden yaya giriş ve çıkışlara izin verilmemelidir.
- Personel araçlarındaki misafirlerin kontrolsüz girişleri engellenmelidir.
- Araç altı inceleme kamerası, araç altı arama aynası gibi cihazlarla araçları kontrol eden özel güvenlik görevlilerinin aracın alt akşamında ne olduğunu bilmesi gerekir. Aracın orijinal parçaları dışında, altında farklı bir nesne gördüğünde hemen şüphelenmek ve genel kolluğa bildirilmelidir.

Kamera İzleme Odası (CCTV Odası) ve Görüntüleme Sistemlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmeliğin 19'ncu maddesi;

- Alışveriş merkezinin otopark dahil her türlü bağlantı ve eklentileri ile giriş ve çıkışlarında 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuatı çerçevesinde özel güvenlik hizmeti sağlanır.
- Alışveriş merkezinde bebek bakım odası ve tuvalet gibi niteliği itibarıyla kayıt altına alınması uygun olmayan alanlar dışındaki ortak kullanım alanları kamera ile kayıt altına alınır ve bu kayıtlar en az otuz gün süreyle saklanır. Bu kayıtların saklanması alışveriş merkezi yönetimi sorumludur, hükmü bulunmaktadır.
- CCTV kamera izleme odalarında sürekli bir özel güvenlik görevlisi bulundurulması ve kamera takiplerinin aralıksız yapılması gerekmektedir.
- Alışveriş merkezleri haricindeki yerlerde zorlayıcı bir hüküm olmasa da kamera bulunan ve özel güvenlik görevlisi istihdam edilen tüm yerlerde CCTV odasının olması ve en az otuz gün süreyle kayıtların saklanması suç ve suçluyla mücadelede önemli bir husustur.
- Korunacak alandaki kamera sayısı ile izleme odasındaki monitör sayısı dengeli olmalı ayrıca bina ve çevresinde izlenemeyen alanların bulunmaması gerekir.

Kamera İzleme Odası Görevlilerinin Dikkat Edeceği Hususlar

- Hizmet alanlarındaki kamera görüntüleri sürekli takip edilmeli, şüpheli durumlarda ya da bir olay meydana gelmiş ise derhal sorumlu kişilere ve gerektiğinde genel kolluğa bilgi verilmelidir.
- Kurum/kuruluşun çevresinde bulunan fiziki engelleri aşmaya çalışan veya şüpheli cisim bırakanların takibi yapılmalı, kontrol için görevliler ile irtibata geçilmelidir.
- CCTV odasına girişler manyetik kart gibi yöntemlerle sağlanmalı, yetkisiz kişilerin girişleri önlenmelidir.
- Kamera izleyen özel güvenlik görevlisi/görevlileri, izleme esnasında dikkatli ve duyarlı olmalı ayrıca yerine gelecek görevli gelmeden izleme odasından ayrılmalıdır.
- İzleme odasında bulunan cihazlar talimatlara uygun şekilde kullanılmalı, arızalanması halinde ilgililere gerekli bilgi verilmelidir.
- Görev esnasında meydana gelen her türlü konu devir teslim ve rapor defterine kayıt edilmeli, görev bitiminde yerine gelecek görevliye gerekli bilgilendirme yapılmalıdır.

Telsiz Konuşmalarında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Telsiz, dudaklardan 5-10 santimetre mesafede tutulur, hafifçe yüksek sesle ağır ve anlaşılır bir şekilde konuşulur.
- Kanalda konuşma yoksa konuşma mandalına basılır ve konuşma süresince basılı olarak tutulur. Sağlıklı haberleşme yapılabilmesi için konuşma süresi 15-20 saniyeyi geçmemelidir.
- Konuşmak isteyen görevli, önce kendi kodunu, sonra (varsa merkez ibaresini) daha sonra da konuşmak istediği görevlinin kodunu söyleyerek haberleşme yapar.
- Telsiz haberleşmesi; kısa, öz ve anlaşılır şekilde Türkçe olarak yapılır.
- Telsizde diğer istasyonların haberleşme yaptığı esnada telsizin mandalına basılmaz.
- Telsizden, gizli ve özel haberleşme yapılmaz.
- Telsiz haberleşmeleri, kod üzerinden yapılır. Kod dışında herhangi bir isim, unvan veya lakap kullanılmaz.

DEVRIYE HİZMETLERİ

Devriye

Özel güvelik izni verilen yerlerde yönetici, özel güvenlik sorumlusu, kişi, kurum veya kuruluşların yetkilileri tarafından belirlenen bölgede emniyeti ve caydırıcılığı sağlamak, suç işlenmesini önlemek, suç işlendikten sonra şüphelileri takip etmek, yakalamak, suç delillerini muhafaza altına almak, vatandaşlara yardım etmek üzere yaya veya çeşitli araçlarla özel güvenlik görevlilerinin yaptığı faaliyetlerdir.

Devriyenin Önemi

Özel güvenlik izni verilen yerlerde;

- Devriye suçun önlenmesinde etkili bir yöntemdir.
- Devriyenin görünür olması, kötü niyetli kişilerin üzerinde olumsuz etki yapar.
- Caydırıcılık özelliği ile suç işleme ortamlarını azaltır.

Devriye Çeşitleri

1. Motorize devriye
2. Yaya devriye
3. Kombine Devriye (yaya ve araç devriyesi birlikte)
4. Bisikletli, Atlı ve vb. yapılan devriye.

Devriye Yöntemleri

Rutin (Olağan) Devriye: Özel güvenlik görevlilerinin devriye bölgesinde gelişigüzel gezmesiyle yerine getirdiği devriye yöntemidir.

Planlı Devriye: Özel güvenlik görevlilerinin belirlenen bölgede, belirli zamanlarda yerine getirdiği devriye yöntemidir.

Geri Dönüştü Devriye: Özel güvenlik görevlilerinin devriye bölgesindeki önemli yerler ile denetlediği diğer yerleri zamana bağlı kalmaksızın yeniden kontrol etmesiyle yerine getirdiği devriye yöntemidir.

Dairesel Devriye: Özel güvenlik görevlilerinin devriye hizmetini daire biçiminde tasarlayarak merkezden dışa doğru veya dışarıdan içeriye dairesel şekilde yerine getirdiği devriye yöntemidir.

Devriyelerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Özel güvenlik izni verilen yerlerde;

- Devriyeler teçhizatlı ve üniformalı olarak görev yapmalıdır.
- Bölgelerinde görünür şekilde devriye hizmetini yürütmelidir.
- Olaylara her an müdahale edecek şekilde dikkatli ve duyarlı olmalıdır.
- Birden fazla devriye varsa birbirleriyle irtibatlı olmalı, haberleşme sürekli sağlanmalıdır.
- Genel kolluk ve vatandaşlarla iletişimi çok iyi olmalıdır.
- Devriyeler bölgelerinden izinsiz ayrılmamalıdır.
- Devriye esnasında rutin hareketlerden kaçınılmalı, güzergâhta ani dönüşler yaparak çevre kontrol altında tutulmalıdır. Aynı güzergâh kullanılmamalıdır.
- Görev esnasında dikkati dağıtacak işlerle uğraşmamalı, aynı yerde devamlı durmamalı, oturmamalı ve herhangi bir şey yenilip içilmemelidir.
- Kullandığı silah veya teçhizatın bakımlı, temiz olmasını dikkat etmelidir.
- Bölgesini çok iyi bilmeli, şüpheli durumlara derhal müdahale etmelidir.
- Devriyeler disiplinli ve caydırıcı olmalıdır.
- Görev değişiminde varsa silah ve teçhizatını teslim ederek meydana gelen konular hakkında gerekli bilgileri karşılığına iletmelidir.
- Varsa telsiz muhaberesini takip etmeli ve kurallara uygun muhabere yapmalıdır.
- Devriye görevlisi, herhangi bir olayla karşılaştığı zaman daima soğukkanlı olmalı, olaya müdahale etmeli ve raporlamalıdır. Gerektiğinde sorumlulara ve genel kolluğa bilgi vermelidir.
- Kurum ve kuruluşta çalışan personeli tanımalı, acil çıkış yerlerini çok iyi bilmelidir.
- Görev bölgesinin tümüne dikkat etmeli, bölgenin tamamını kontrol altında bulundurmalıdır.

Devriye Öncesi Hazırlık

Zihinsel Hazırlık: Görev öncesi devriyenin göreve tam hazır olması, görev haricinde yaşanan olumsuzluklardan etkilenmeden muhtemel olaylar karşısında nasıl davranması gerektiğini düşünerek hazırlık yapmasıdır.

Fiziksel Hazırlık: Devriye esnasında, özel güvenlik görevlisinin fiziki görünümü çok önemlidir. Bu nedenle üniforma ve kullanacağı silah veya teçhizatı temiz, bakımlı ve sağlam olmalıdır. Arızalı, çalışmayan araç, gereç ve malzemelerle devriye görevini çıkılmamak bu konuda gerekli hazırlıklar yapılmalıdır.

Psikolojik Hazırlık: Devriye öncesi görev alanını ve alan içerisinde bulunan bina, işyeri, kurum/kuruluş personeli ve vatandaşlarla ilgili bilgi edinerek fikren ve ruhen göreve hazırlanmalıdır.

Devriyenin Kullanacağı Silah, Teçhizat ve Malzemeler: Kelepçe, cop, el feneri, kalem, not defteri, haberleşme cihazları (telsiz, düdük gibi), silah (silah taşıma/bulundurma belgesi olan), el detektörü, balistik yelek (hassas yerler için) vb.

Devriyenin Görevleri

Önleyici Görevleri : Özel güvenlik izni verilen yerlerde, şüpheli şahıslara karşı caydırmaya yönelik ve güven ortamını oluşturmayı hedefleyen faaliyetlerdir.

- Suç işlenmesini önleme,
- Görev alanı içerisinde bulunan kişilerin can ve mal güvenliğini sağlama,
- Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde devriye oluşturulmuş ise kimlik sorma,
- Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde devriye oluşturulmuş ise kimlik sorma,
- Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.

Koruyucu Görevler : Özel güvenlik izni verilen yerlerde, vatandaşın can ve mal emniyetinin korunması, bina, tesis ve işyeri gibi yerlere yönelik koruyucu tedbir alma faaliyetleridir.

- Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma,
- Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma,
- Olay yerini ve delilleri koruma,
- Görev alanı içerisinde bulunan bina, araç, tesis vb. yerlere yönelik gelebilecek saldırılara karşı duyarlı bulunma,
- Geçici görev alanlarında (cenaze, konser vb.) gerekli koruyucu tedbirleri alma.

Yardım Görevleri : Özel güvenlik izni verilen yerlerde, yardım isteyen aciz ve ihtiyaç sahibi kişiler ile doğal afetlerde yardım istenmesi durumunda ve olay yerinde genel kolluğun talebi halinde yardım etme faaliyetleridir.

- Devriye görevlileri ilk yardım konusunda bilgili olmalıdır.
- Yaşlı, çocuk ve aciz durumda olan kişilere yardım ederek gerekli hallerde genel kolluğa bilgi vererek ilgili kurum ve kuruluşlara teslimini sağlamalıdır.
- Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girmelidir.
- Genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olmalıdır.

Adli Görevler : Özel güvenlik izni verilen yerlerde adli olaylara ait görevlerin yerine getirilmesidir.

- Ceza Muhakemesi Kanununun 90'ncı maddesine göre yakalama,
- Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama,
- Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168 inci maddesine göre yakalama (yakalama mene dönüşmüştür),
- Türk Medeni Kanununun 981 inci maddesine, Borçlar Kanununun 52'nci maddesine (Yeni 6098 Sayılı borçlar kanunun 64'ncü maddesi), Türk Ceza Kanununun 24 ve 25 inci maddelerine göre zor kullanma,
- Özel güvenlik birimleri ve görevlileri, görev alanında bir suçla karşılaştığında suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir.

Düdük İşaretleri

- Tek düdük yoklama içindir. İşiten yerini belli etmek için bu işarete aynı suretle mukabele eder.
- Birbirini müteakip iki düdük davete işarettir. İşiten aynı suretle mukabele etmekle beraber derhal davete icabet edecektir.
- Birbiri ardınca ve sürekli bir surette çalınan düdük sesleri imdat istenildiğine delalet eder, imdada koşanlar da bu işaretle geliyorum manasında olarak kesik ve kısa fasılalı üç düdük sesiyle mukabele eder.

NOKTA HİZMETLERİ

Nokta : Özel güvenlik izni verilen yerlerde yönetici, özel güvenlik sorumlusu, kişi, kurum veya kuruluşların yetkilileri tarafından özel güvenlik hizmeti alan yer ile kişiyi korumak veya bulunduğu tesisin hassas bölgelerine yapılabilecek saldırıları önlemek amacıyla belirli yerlerde sürekli veya geçici olarak kurulan ve özel güvenlik görevlisinin görevlendirildiği yerdir.

Buralarda görev yapan üniformalı görevlilere de nokta görevlisi denir. Nokta hizmeti önleyici bir görevdir. İdeal nöbet kabini **2x2 m** ebatlarındadır.

Nokta Oluştururken Dikkat Edilecek Hususlar

- Nokta geniş bir alanı görebilecek ve etrafı kontrol altında tutabilecek bir bölgede kurulmalıdır.
- Hava şartına uygun ve olası bir saldırı karşısında dayanıklı bir yapının olması gerekir.
- Hizmetin verimli olabilmesi için noktada haberleşme cihazları olması gereklidir.
- Noktalar, sürekli veya geçici olarak görev yapabilirler. Kamu kurumları, fabrika gibi devamlı özel güvenlik görevlisinin o noktada bulunmasını gerektirdiği yerlerin korunması için sürekli, spor karşılaşmaları gibi yerlerde geçici olarak kurulurlar.

Nokta Görevlisinin Dikkat Edeceği Hususlar

- Korumakla sorumlu olduğu yere yönelik gelebilecek saldırılara karşı sorumluluk bölgesini kontrol altında bulundurur.
- Nöbet esnasında herhangi bir yere yaslanmadan, oturmadan ayakta nizami bir şekilde görevini yerine getirir.
- Nöbette ilgisini dağıtacak ve kendini oyalayacak (sohbet, cep telefonu, gazete vb) işlerle meşgul olmaz ve makul bir mesafeden (20 adım) fazla uzaklaşmaz.
- Soru soran olursa belirli uzaklıktan cevap verir.
- Nöbet devir teslimlerinde, devir teslim defteri usulüne uygun doldurulur.
- Varsa telsiz muhaberesini nöbet süresince sürekli takip ederek kurallara uygun muhabere yapar.
- Üniforması düzgün ve üzerinde taşınması gereken silah ve teçhizatı düzenli bir şekilde taşır.
- Görevli bulunduğu yerin krokisini ve riskli noktaları bilir.
- Nokta görevlilerine nokta yerinden uzaklaşmalarını gerektiren görevler verilmez.
- Nöbet noktasında yangına sebebiyet verebilecek ateş bulundurulmaz, bir şey yenilip içilmez.

Nokta Görevlisinin Görevleri

- Görev alanında bir suçla karşılaştığında suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir.
- İzleme odasındaki görevliler ve devriyeler ile birlikte görev alanındaki gelişmeleri koordineli şekilde takip etmek.

- Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama yapmak.
- Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girmek.
- Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete almak.
- Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama yapmak.
- Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sormak.
- Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sormak.

SPOR MÜSABAKALARINDA ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN GÖREV ALMASI

(6222 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun)

- Profesyonel spor dallarında yapılan müsabakalara katılanlar ile basketbol en üst ligindeki spor kulüpleri, genel kolluk ile birlikte görev yapmak üzere güvenliği sağlamaya yetecek sayıdaki özel güvenlik görevlilerini müsabaka öncesinden müsabakanın tamamlanıp seyirci ve sporcuların tahliyesine kadar geçecek dönem içerisinde, müsabakanın yapılacağı yerde bulundurmakla ve müsabaka, antrenman ve seyir alanlarının güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.
- Federasyonlar ve spor kulüpleri, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla özel güvenlik hizmeti satın alabilir. Müsabakada görevlendirilecek özel güvenlik görevlilerinin kimlik bilgileri müsabakanın başlangıç saatinden en geç 48 saat önce ilgili kolluk birimine bildirilir.
- İl veya ilçe spor güvenlik kurulları tarafından belirlenen özel güvenlik görevlisi sayısının yarısını, yüksek riskli müsabakalarda ise üçte ikisini geçmeyecek sayıda ve bunların yerine genel kolluk görevlisi bu şekilde görevlendirilir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan özel güvenlik görevlilerinin valiliklerce izin verildiği sürece spor müsabakalarında görev yapmalarında bir sakınca bulunmamaktadır.
- Müsabaka, antrenman ve seyir alanlarında görev yapacak özel güvenlik görevlileri, 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda belirtilen görev ve yetkileri haizdir. Bu Kanundan doğan görevlerinin ifası sırasında, özel güvenlik görevlilerinin ateşli silah taşımaları yasaktır (6222 S.K. Md 6/4).

- Müsabaka ve seyir alanlarında genel kolluk görevlileri ile özel güvenlik görevlileri, müsabaka güvenlik amiri ve yardımcısının emir ve denetiminde birlikte görev yapar. Müsabaka güvenlik amiri her zaman tribünlerdeki genel kolluk görevlilerinin sayısının artırılmasına karar verebilir (6222 S.K Md 7/3).
- 6222 sayılı Kanunun "Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi" başlıklı 21 inci maddesi birinci fıkrası "Müسابakalarda özel güvenlik görevlisi bulundurma yükümlülüğüne aykırı hareket eden spor kulüplerine, eksik olan her bir özel güvenlik görevlisi sayısı itibarıyla üç yüz sekiz Türk Lirası idari para cezası verilir." hükmünü amirdir.

Yasak Maddeler (6222 S.K Md 12)

- a) Müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara;
 - Ruhsatlı dahi olsa ateşli silahlar ile esasen bulundurulması yasak olan diğer silahların,
 - Esasen bulundurulması yasak olmamakla beraber kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddelerin,
 - Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin, sokulması yasaktır. Müsabaka, seyir ve antrenman alanlarında alkollü içecek sokulması, kullanılması ve satılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili federasyonlar tarafından belirlenir.
- b) Müsabaka güvenliğinin sağlanması amacıyla, genel kolluk görevlileri ile bunların gözetiminde olmak üzere özel güvenlik görevlileri, mülki amirin yazılı emrine istinaden, spor alanına girişte izleyicilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektiğinde el ile kontrol edebilir ve arayabilir.
- c) Spor müsabakası öncesinde, esnasında ve sonrasında spor alanında taraftarların üzeri ve eşyası 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun önleme aramasına ilişkin hükümlerine göre aranabilir.
- d) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun adli aramaya ilişkin hükümleri saklıdır.
- e) Genel kolluk görevlileri ve belediye zabıtası birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına giren alet veya maddeleri spor alanında seyyar olarak satan, satışa arz eden, dağıtan veya dağıtmak için bulunduran kişileri bu alandan uzaklaştırmakla yükümlüdür.

Spor Alanlarına Yasak Madde Sokulması ve Müsabaka Düzeninin Bozulması (6222 S.k Md. 13)

- Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan kişi hakkında, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Ek-1 inci maddesi hükümlerine göre cezaya hükmolunur.
- Esasen bulundurulması suç oluşturmamakla beraber 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri seyircilere temin etmek amacıyla müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan veya bu yerlerde seyircilere temin eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri müsabaka, seyir veya antrenman alanlarında kullanarak müsabaka veya antrenman düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Müsabaka, seyir veya antrenman alanlarına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak müsabaka veya antrenman düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, yüz gün adli para cezasıyla cezalandırılır.
- Müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara müsabaka öncesinde veya sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da 12 nci maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı olarak müsabaka, seyir ve antrenman alanlarına alkollü içecek sokan kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, otuz gün adli para cezası ile cezalandırılır.

Tehdit veya Hakaret İçeren Tezahürat (6222 S.k Md. 14)

- Spor alanlarında taraftarların grup halinde veya münferiden belirli bir kişiyi hedef veya muhatap alıp almadığına bakılmaksızın duyan veya gören kişiler tarafından tehdit veya hakaret olarak algılanacak tarzda aleni olarak söz ve davranışlarda bulunmaları halinde, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, şikayet şartı aranmaksızın, failler hakkında elli günden az olmamak üzere adli para cezasına hükmolunur.

- Spor alanlarında toplum kesimlerini din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep farkı gözeterek hakaret oluşturan söz ve davranışlarda bulunan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan üç yıla hapis cezası ile cezalandırılır.
- Birinci ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların yazılı pankart taşınması veya asılması ya da duvarlara yazı yazılması suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiillerin; her türlü yazılı, görsel, işitsel veya elektronik kitle iletişim aracıyla işlenmesi hâlinde de bu madde hükümleri uygulanır.

Müşabaka ve Seyir Alanlarına Usulsüz Seyirci Giriş (6222 S.k Md. 15)

- Bu Kanun hükümlerine göre temin edilmiş bileti olmaksızın spor müsabakalarını izlemek amacıyla müşabaka ve seyir alanlarına giren kişi, elli günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek adli para cezasının miktarı iki yüz günden az olamaz.
- Müşabaka ve seyir alanlarına bu Kanun hükümlerine aykırı olarak seyirci kabul eden veya kabul edilmesini sağlayan kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişi lehine işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- Spor müsabakalarına seyirci olarak katılmaktan yasaklanmış kişiler hariç olmak üzere; Gençlik ve Spor Bakanlığının tasarrufunda bulunan seyirci yerlerine giriş ve çıkışa ilişkin düzenlemeler çerçevesinde müşabaka ve seyir alanlarına girenlerle ilgili olarak birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.
- Kendisine ait elektronik kartı bir başkasının spor müşabakasına seyirci olarak girmesini sağlamak amacıyla kullandıran kişi birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- Spor müsabakalarına seyirci olarak giriş sağlamak amacıyla elektronik kartı yetkisiz olarak üreten, satan, satışa arz eden, devreden, satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş yüz günden onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu kartı kendi kullanımı için kabul eden ve bulunduran kişi iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Spor müsabakaları için; ilgili federasyon, spor kulüpleri ve yetkili diğer kişiler tarafından uygun görülen yerler ve görevliler dışında bilet satışı yapanlar altı aydan bir yıla kadar hapis ve yüz günden iki bin güne kadar adli para cezası, değerinin üstünde bilet satışı yapanlar ise bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz elli günden beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Yasak Alanlara Girme (6222 S.k Md. 16)

- Müsabaka için seyircilerin kabulüne başlanmasından itibaren müsabaka sonrası tamamen tahliyesine kadarki zaman zarfında yetkisiz olarak müsabaka alanına, soyunma odalarına, odaların koridorlarına, sporcu çıkış tünellerine giren kişi üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- Fiilin müsabakanın seyrini veya güvenliğini bozması halinde, fail hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Spor Alanlarında Taşkınlık Yapılması ve Tesislere Zarar Verilmesi (6222 S.k Md. 17)

- Spor alanlarında kasten yaralama suçunun veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde şikayet şartı aranmaksızın 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerine göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Spor alanları ve bu alanlardaki eşya, mala zarar verme suçu bakımından kamu malı hükmündedir
- Birinci fıkra kapsamına giren suçların işlenmesi suretiyle müsabaka, antrenman veya seyir alanlarına ve bu alanlardaki eşyaya zarar verilmiş olması halinde, meydana gelen zararların tazmini hususunda zarar veren kişiler ve onların taraftarı olduğu spor kulübü meydana gelen zarardan müteselsilen sorumludur. Zararı gideren spor kulübünün sorumlu taraftarlarına rücu hakkı saklıdır.

Özel Güvenlik Görevlilerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları (6222 S.K' nun İlişkin Yönetmelik Madde 13)

Özel güvenlik görevlilerinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Spor alanı güvenlik planında belirtilen görev tanımlarına uygun olarak, spor alanında görev almak.
- b) Seyirciler seyir alanına alınmadan önce spor alanında bulunmak, güvenlik kontrolü yapmak, müsabaka tamamlandıktan sonra sporcu ve seyirciler spor alanını tamamen terk edinceye kadar spor alanının iç güvenliğini sağlamak.
- c) Spor alanı içerisinde düzeni bozan fiilleri işleyen seyircileri en yakın genel kolluk görevlisine bildirmek, ç) Spor alanında ev sahibi takım ile misafir takım seyircileri arasındaki geçişleri engellemek.
- d) Seyircilerin seyir alanına alınmaya başlanmasından, müsabaka sonrası tamamen tahliyesine kadar geçecek sürede, ulusal veya uluslararası federasyonların öngördüğü görevli kişiler dışında kalanların her ne şekilde olursa olsun müsabaka alanına girmesini engellemek.
- e) Spor alanına girişte, genel kolluk görevlilerinin gözetiminde olmak üzere mülki amirin yazılı iznine istinaden izleyicilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektiğinde el ile kontrol etmek ve aramak.

- f) Seyir alanına ruhsatlı dahi olsa ateşli silahlar ile esasen bulundurulması yasak olan diğer silahların, her türlü kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeler ile uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin ve ilgili federasyonun belirlediği esaslara aykırı olarak alkollü içeceklerin sokulmasını ve kullanılmasını engellemek.
- g) Seyircilerden, ferdi veya toplu olarak söz, yazı veya hareketlerle belirli bir kişiyi hedef veya muhatap alıp almadığına bakılmaksızın duyan veya gören kişiler tarafından hakaret olarak algılanacak tarzda aleni olarak söz ve davranışlarda bulunanları en yakın genel kolluk görevlisine bildirmek.
- h) Müsabaka alanında ve seyir alanında insan hayatı açısından tehlike oluşturabilecek yerlerden müsabakanın izlenmesini engellemek ve gerekli güvenlik tedbirlerini almak.
- i) Seyircilerin, biletlerinde belirtilen koltuk numaralarına göre oturmalarını ve tahliye merdivenlerinin boş bırakılmasını sağlamak.
- j) Müsabaka öncesi ve esnasında bilet kontrolleri yaparak biletsiz ve başkasına ait elektronik kartla seyirci girişini engellemek.
- k) Spor alanlarındaki alkollü, uyuşturucu ve uyarıcı madde etkisinde olan taraftarların dışarıya çıkartılmasını sağlamak.
- l) Bu fıkranın (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde genel kolluk görevlileri gelinceye kadar olay yerini ve failleri tespit edici önlemleri almak.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ

Kadına yönelik şiddet: Kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda (6284 sayılı kanun) şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranışı ifade eder.

Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı ifade eder.

Aile içi ve kadına yönelik şiddet eylemi;

- Mağdura yakın bir kişi tarafından işlenmesi,
- Tekrar etmesi,
- Süreklilik içermesi,
- Kadın üzerinde ağır duygusal ve fiziksel etkilerinin olması,
- Çoğu zaman dışa aksettirilmek istenmemesi gibi birçok nedenden dolayı diğer şiddet türlerinden farklılık arz etmektedir.

Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi ile İlgili Düzenlemeler

- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun,
- 6284 sayılı Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği,
- Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) Hakkında Yönetmelik,
- İçişleri Bakanlığının 01.01.2020 tarihli Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Genelgesi.

Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Özel Güvenlik Görevlilerinin Rolü

Aile içi ve kadına yönelik şiddet kapsamında bir olayla karşılaşan özel güvenlik görevlileri şiddet mağdurunun yazılı veya sözlü müracaatı olup olmadığına bakmaksızın olaya müdahale ederek genel kolluğa bilgi vermelidir.

Kadına yönelik şiddet olayları, adli bir olay olarak değerlendirildiğinden fiziksel şiddet barındırmasa bile meydana gelen olay yine de genel kolluğa bildirilmelidir.

Ayrıca, beyanlara yansımaya bile şiddet olgusunu çağrıştıran durumlarda da ilgili birimlere bilgi verilmelidir.

6284 Sayılı kanun kapsamında haklarında tedbir kararı verilenler;

- Tedbir süresince ateşli silahları taşıma/bulundurma izni verilmeyeceği,
- Varsa ruhsat verilmesine ve yenilemesine ilişkin işlemlerin bekletileceği,
- Bunların ruhsata bağlanmış silahlarının ise tedbir kalkıncaya kadar genel kolluk tarafından muhafaza altına alınacağı düzenlenmiştir.
- Ayrıca bu kanun kapsamında haklarında koruma tedbiri verilenlere; geçici ve acil hal kapsamında Valiliklerce kişi koruma izni verilerek özel güvenlik görevlisi görevlendirilebilir.

OLAY YERİNİN ÖNEMİ

Olay (Suç kavramıyla açıklandığında): Kanunlarda açıkça suç olarak belirtilen hareketlerin belirli bir zamanda ve mekânda gerçekleşmesidir. Ayrıca olay, kontrolden çıkmış, olağanüstü bir durum anlamını da taşır.

Olay Yeri: Olayın işleniş tarzının, mağdur ve failin ilişkisinin saptanabildiği dinamik bölgeye denir.

Delil: Sözlükte "yol gösteren, kılavuz, alamet, rehber, işaret, iz" gibi anlamlara gelen delil hukuki açıdan değerlendirildiğinde ise; bir hukuki sorunu çözmeye, suç fiilini ispata, meydana gelen suçun aydınlatılması ve suç faillerinin tespitine yarayan, hukuka uygun elde edilmiş her türlü ispat vasıtasına delil denir.

Bulgu: Olay yeri inceleme sırasında olay yeri - fail - mağdur arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla olay yerinde elde edilen ve henüz hukuki nitelik kazanmamış her türlü maddi (fiziksel) unsurlardır.

Olay Yeri İncelemesinin Amacı

- Meydana gelen bir olayın gerçekten bir adli olay olup olmadığını belirlemek,
- Olayın tahmin edilen biçimde ve koşullarda meydana gelip gelmediğini ortaya çıkarmak,
- İşlenen suçun aydınlatılması ve adli makamların olayla ilgili olarak karar vermesini sağlamak amacıyla olay yerini belgelemek,
- Olay yeri, fail ve mağdur bağlantısını kuracak maddi suç delillerine ulaşmaktır.

Bulgu/Delillerin Özellikleri

- Toplanan bulgular hukuka uygun yoldan elde edilmelidir.
- Bulgular gerçekçi ve mantıklı olmak zorundadır.
- Suçu oluşturan olayı temsil edici olmalıdır.

Bulgu/Delillerin Faydaları

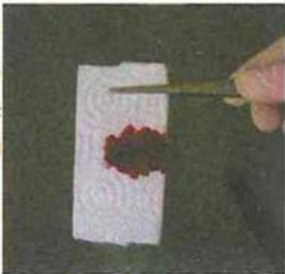
- İşlenmiş bir suçu kanıtlayabilir ve suçun anahtar unsurunu tespit eder,
- Şüpheli - mağdur - olay yeri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarır,
- Suça katılan şahısların kimliğini belirler,
- Şüphelinin suçsuzluğunu veya suçluluğunu ortaya çıkarır,
- Mağdurun veya tanıkların ifadesini doğrulayabilir,
- Suça katılanların suçtaki kusurluluk derecesinin belirlenmesine yardımcı olur,
- Şüpheli şahsın suçunu kabullenmesini ve itiraflarını sağlayabilir,
- Görgü şahitlerinin beyanlarından daha güvenilirdir,
- Suçun işleniş biçiminin tespitinde fayda sağlar,
- Diğer benzeri olaylarla ilişkilendirilmesini sağlar.

Bulgu/Delil Çeşitleri

Beyan Deliller : Olay ile ilgili olarak şüpheli, tanık, sanık ve mağdurların vermiş olduğu ifadeleri kapsar.

Maddi Deliller : Beyanların dışında kalan her türlü ispat vasıtalarına denir.

Maddi Bulgu/Delil Çeşitleri

Biyolojik Bulgular

Kimyasal Bulgular

Fiziksel Bulgular

İz Bulguları

Biyolojik Bulgular

Canlıların vücudundan kopan, düşen veya akan her türlü bulguya biyolojik bulgu denir. Biyolojik bulguların incelenmesinde temel amaç; DNA'ya ulaşmaktır. DNA (deoksiribo nükleik asit), bir kişinin genetik bilgisinin tamamının yer aldığı yapı taşıdır. Biyolojik bulgular hızlı bozulmaya müsaittir. Toplanma ve paketlenme usullerine dikkat etmek gerekir.

Biyolojik Bulgu Çeşitleri; Kan, kıl, tükürük, ter, cinsel akıntı, idrar, gaita, doku, kemik parçaları, kepek, deri döküntüleri, burun akıntısı vb.

Kimyasal Bulgular

Olay yerinde mağdur, maktul, fail üzerinde veya çevresinde bulunan kimyasal özellik taşıyan ve üzerinde kimyasal inceleme gerektiren tüm bulgular kimyasal bulgu olarak değerlendirilir.

Kimyasal Bulgu Çeşitleri; Atış artıkları, patlayıcı maddeler, yanıcı ve yakıcı maddeler (yangın artıkları, petrol türevi maddeler vb.), narkotik ve uyuşturucu maddeler, cam veya cam parçaları, lif, kumaş parçaları, boyalar-polimer ve yapıştırıcı maddeler, toprak numuneleri, toksik maddeler ve ilaçlar, diğer kimyevi maddeler.

Fiziksel Bulgular

Olay yerinde mağdur, maktul veya şüpheli üzerinde ya da çevresinde bulunan, suçta kullanılan, fiziksel özellik taşıyan ve üzerinde fiziksel inceleme gerektiren tüm bulgulardır.

Fiziksel Bulgu Çeşitleri; Ateşli ve ateşsiz silahlar, fişek, çekirdek, kovan, kartuş, tapalar, olay ile ilgili belgeler, lifler, cam veya cam parçaları, suçta kullanılan diğer araç ve gereçler.

İz Bulgular

Belirli bir baskı neticesinde yüzeylerde oluşan her türlü görünür-görünmez (parmak, avuç vb.) izler ile suçta kullanılan araç ve gereçlerin zorlamalardan/temaslardan dolayı yüzeylerde veya kendi üzerlerinde bıraktığı izlerdir.

İnsan bedenindeki parmak, avuç, ayak, diş gibi organların bıraktığı kimlik tespitine yarayabilecek bu izlere bireysel tanımlayıcı izler denir.

İz Bulgu Çeşitleri; Parmak izi, avuç izi, ayak izi, kulak izi, diş izi, araç lastik izi, alet izi vb.

İz bulgular nerelerde bulunur?

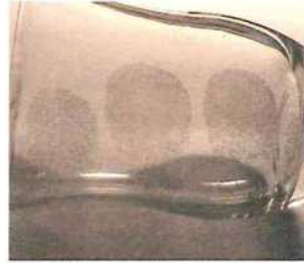
- Her türlü yumuşak ve sert zeminlerde,
- Gözenekli ve gözeneksiz yüzeylerde,
- Islak ve kuru yüzeylerde,
- Kanlı yüzeylerde,
- Yapışkan yüzeylerde,
- Yağlı yüzeylerde, görünür veya görünmez halde bulunabilir.

Parmak İzi

Parmağın, tırnak ucundan ilk boğuma kadar olan bölgede bulunan papil hatlarının yüzeyler üzerine bırakmış oldukları izlerdir.

Parmak İzinin Özellikleri

- Değişmez ve değiştirilemez.
- Benzemez ve benzetilemez.
- Tasnif edilebilir (Formül yapılarak sınıflandırılır, karşılaştırılabilir ve arşivlenebilir özelliğe sahiptir).

OLAY YERİNE İLK GELEN EKİBİN GÖREVLERİ

İlk Ekibin Sorumlulukları ve Önemi

Olay yerinin ve delillerin korunması, olayın meydana geldiği andan itibaren başlar. İlk ekibin dikkatli ve duyarlı çalışması olayın aydınlatılması açısından büyük önem taşır. Olay yeri inceleme ekibinin ve kriminal uzmanlarının amacına ulaşabilmesi, olay yerinin iyi bir şekilde korunmasıyla mümkündür.

Olay Yerinin Korunması

Olay meydana geldiği andan itibaren olay yeri inceleme işlemlerinin tamamlanmasına kadar devam eder. Olay yerinin tekrar incelenmesi gerekebilir. Bu durumlarda, Cumhuriyet Savcısı ve Olay Yeri İnceleme Uzmanının kararı ile alınan koruma tedbirleri devam ettirilir.

İlk Ekip (Özel Güvenlik Görevlileri ise) Olay Yerinde Alınacak Koruma Tedbirleri

Özel güvenlik birimleri ve görevlileri, görev alanında bir suçla karşılaştığında suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir. Bunlar genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olur (5188 S.K' nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Madde 16) hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm doğrultusunda özel güvenlik görevliler görev alanında olay meydana gelmiş ise derhal genel kolluğa haber vererek genel kolluk gelinceye kadar aşağıdaki tedbirleri alır:

- Suça el koyar, suçun devamını önler, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve genel kolluğa teslim eder.
- Genel kolluk gelene kadar şüpheli şahısların el, yüz vb. yerlerini yıkamalarına izin vermez.
- Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168 inci maddesine göre yakalama (yakalama mene dönüşmüştür),
- Çevre emniyeti alınarak olay yeri "OLAY YERİ GİRİLMEZ" şeridi ile çevrilir. Olay yerinin sınırları belirlenir, gerekirse güvenlik alanı genişletilebilir.
- Olaya karışan kişilerin eşgal bilgileri ve araç bilgileri not edilir. Bilgiler genel kolluğa verilir.
- Kalabalığın ve basının olay yerindeki mevcut durumu değiştirmemesi için gerekli güvenlik önlemleri alınır, ilgisiz kişilerin olay yerine girişleri engellenir.
- Olayın çeşidine göre uzman ekibe bilgi verilir. (Ambulans, İtfaiye, Doğalgaz ekipleri vb.)

Olay Yerinin Korunmasında Yapılan Hatalar

- Emniyet şeridinin çekilmemesi, dar bir alanın koruma altına alınması,
- Yetkisiz kişilerin olay yerine girmesi,
- Özellikle bomba ve patlama olaylarında olay yerine girildiği halde bunun inceleme ekibine bildirilmemesi,
- Olay yerinde her şeyin delil/bulgu olabileceğinin göz önünde bulundurulmaması,
- Olay ile ilgili şüphelilerin birbirleriyle ve çevredekilerle iletişim halinde olması ve konu hakkında inceleme ekibine bilgi verilmemesi,
- Delillere dokunulması (el, ayak, araç) nedeniyle yerlerinin değişmesi bozulması, kirlenmesi veya yok olmasına sebep olunması,
- Olay yerindeki telefonun kullanılması,
- Olay yerinde bir şey yenilip içilmesi, dışarıdan iz, eşya veya maddelerin bırakılması.

Olay Yerinin Korunması İle İlgili Yaptırım

Türk Ceza Kanunu Madde: 281 (Suç delillerini yok etme gizleme veya değiştirme)

- Gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla, bir suçun delillerini yok eden, silen, gizleyen, değiştiren veya bozan kişi, altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kendi işlediği veya işlenişine iştirak ettiği suçla ilgili olarak kişiye bu fıkra hükmüne göre ceza verilmez.
- Bu suçun kamu görevlisi tarafından göreviyle bağlantılı olarak işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

Özel güvenlik görevlilerinin olay yerini inceleme yetkisi bulunmamaktadır.

ŞÜPHELİ ŞAHIS, PAKET ve POŞETLERDE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

Şüpheli Şahıs: Suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder. Özel güvenlik görevlileri bu kişileri takip ederek, kontrol etmeli gerektiğinde genel kolluğa bilgi vermelidir.

Şüpheli Şahıs Tespitinde Dikkat Edilecek Hususlar

- Bina, iş yeri vb. etrafında gözlem yapan kişiler,
- Taşıdıkları paket, eşyaları bırakıp ayrılan kişiler,
- Kalabalıklar içerisine girmeye çalışan kişiler,
- Hamile izlenimi veren kadınlar,
- Kaygılı, sinirli, heyecanlı davranış sergileyen kişiler,
- Gözlerini sabit bir noktaya diken ve donuk bakışları olan kişiler,
- Sıcak havalarda ceket, mont, kaban vb. giysileri giyen şahıslara dikkat edilmelidir.

Şüpheli Şahıslarla İlgili Alınabilecek Tedbirler

- Şüpheli şahıs/shahısların kontrolleri elektronik cihazlarla (el detektörü, metal arama detektörü gibi) yapılmalıdır.
- Şüpheli şahıslara mümkünse uzaktan ve sütre arkasından müdahale edilmelidir.
- Şüpheli şahısların elleri ve parmaklarını görebilecek bir şekilde tutmaları ve sabit kalmaları sağlanmalı ellerini vücutlarına, giysilerinin altına dokunmalarına ve paket/ çantayı açmalarına izin verilmemelidir.
- Şüpheli şahıs etkisiz hale getirilerek her iki kolu ayrı görevliler tarafından kavranarak elleri arkadan kelepçelenmelidir.
- Bu müdahaleler esnasında patlayıcı madde veya bomba ele geçirilirse, çevre emniyete alınarak genel kolluğa derhal bilgi verilmeli bomba uzmanının gelmesi beklenmelidir.

Şüpheli Paket

Toplu taşıma araçlarında, otobüs terminalinde, yeraltı treni-raylı sistem ulaşım istasyonlarında, havalimanlarında, deniz ulaşım araçları ve iskelelerde, stadyumlarda, alışveriş merkezlerinde, konser alanlarında vb. yerlerde terk edilmiş veya özellikle bırakılmış gibi görünen valiz, çanta, el bagajı, poşet, sırt çantası gibi nesneler şüpheli paket olarak değerlendirilir.

Şüpheli Pakette (Özel Güvenlik Görev Alanı İçerisinde İse) Olay Yerinde Alınması Gereken Tedbirler

- Şüpheli paketin bomba olabileceği düşünülerek, paniğe kapılmadan soğukkanlı bir şekilde derhal genel kolluğa bilgi verilmelidir.
- Bomba veya şüpheli paket etrafında en az yüz (100) metre güvenli alan sağlanarak emniyet şeridi çekilmelidir.
- Pakete dokunulmamak, çevresinde dolaşılmamak kişilerin ve basın mensuplarının pakete yaklaşması engellenmelidir.
- Şüpheli paketin yakın çevresinde ikinci bir bomba olabileceği hiçbir zaman unutulmamak ve gerekli kontroller yapılmalıdır.

Patlama Sonrası (Özel Güvenlik Görev Alanı İçerisinde Meydana Gelmiş İse) Olay Yerinde Alınması Gereken Tedbirler

- Genel kolluğa patlama yeri ile ilgili derhal bilgi verilmeli, olay yerinde gerekli güvenliğin sağlanabilmesi için en az (100) m'lik alana emniyeti şeridi çekilmelidir. Duruma göre güvenlik koridoru genişletilebilir.
- Genel kolluk gelene kadar bölgede ikinci bir şüpheli paket olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Olayın çeşidine göre uzman ekiplere bilgi verilir. (Ambulans, İtfaiye, Doğal Gaz Ekipleri vb.)
- Patlamanın olduğu alandan kişi veya kişiler güvenli bir şekilde ve derhal uzaklaştırılmalı, olay yerine ilgisiz kişilerin girmesi engellenmelidir.
- Olayla ilgili şüphelileri yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ederek elde edilen bilgiler genel kolluğa teslim edilmelidir.

Gerek şüpheli pakette gerekse patlama sonrasında olay yerinde alınacak tedbirler genel kolluk gelinceye kadar geçerlidir. Genel kolluk intikal ettikten sonra özel güvenlik görevlileri talep halinde genel kolluğa yardım etmekle yükümlüdür.

Kitap Bombalar

Hedef seçilen kişiyi öldürmek veya yaralamak amacıyla, bir kitabın içi oyulmak suretiyle hazırlanan, kapalı kaldığı müddetçe patlamayan bombalardır.

Paket ve Mektup Bombalar

Alıcısını yaralamak veya öldürmek amacı ile hazırlanan postada kaldığı sürece patlamayacak şekilde hazırlanmış, açınca patlayan bubi tuzaklı bombalardır.

Paket ve Mektup Bombalar Nasıl Anlaşılır?

- Normal mektuplara göre daha kalındır. Kalınlığı (5 mm)'den fazladır.
- Aynı ebattaki normal mektuptan daha ağırdır ve denge noktası farklıdır.
- Normalde olmaması gereken bazı parçalar, dışarı sızmış maddeler bulunan paketler.
- Gönderenin adresi yok, gereğinden fazla pul, alıcı isim ve adresindeki, belirgin hatalar varsa bomba olabileceği şüphesiyle gerekli tedbirler alınarak genel kolluğa haber verilmelidir.

Şüpheli Araç Tespitinde Dikkat Edilecek Hususlar

Şüpheli araç: Bir suçta kullanılması planlanan her türlü motorlu veya motorsuz vasıtalar. Şüpheli araç daha önce bir suçta da kullanılmış olabilir. Özel güvenlik görevlileri aşağıda belirtilen araçlarla karşılaştığında şüphelenmek, kontrol etmeli ve gerektiğinde genel kolluğa bilgi vermelidir.

- Uzun süre aynı yerde park etmiş araçlar,
- Plakası bulunmayan veya hasarlı araçlar,
- Gelişi güzel park edilmiş veya terk edilmiş araçlar,
- Yasak yerlere park etmiş olan araçlar,
- Aynı yerden tekrar tekrar geçiş yapan araçlar,
- Sürücüsünün şüpheli ve endişeli davranışları olan araçlar,
- İçerisinde görünür şekilde kablolar bulunan araçlar.

KİMLİK KONTROLÜ, YAKALAMA

Özel güvenlik görevlilerine, 5188 sayılı Kanunun 7. maddesi ile görevli oldukları sürede ve görev alanlarında, yasada düzenlenen şartlar oluştuğunda kimlik sorma, güvenlik sistem ve cihazları ile kişilerin üstlerini ve eşyalarını arama: eşyaları emanete alma: kişilere karşı zor kullanma ve yakalama gibi yetkiler verilmiştir.

Kimlik Kontrolü

Şüpheli kişilerin durdurulması ve kimlik kontrolünün yapılması önemli bir önleyici güvenlik uygulamasıdır. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanununun 7. Maddesi, özel güvenlik personeline: toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri vb. etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde, hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma yetkisi vermiştir.

Özel güvenlik görevlisinin, kimlik sorması üzerine ilgili kişinin; T.C. kimlik kartı (nüfus cüzdanı) veya kimlik yerine geçen resmi bir belgeyi göstererek kimliğini belirtmesi gerekir. Kişilerin kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilmelidir. Kimliğini bir belge ile ispat edemeyenler veya gösterdikleri belgelerin doğruluğu konusunda şüphe edilen kişiler görevli olunan ve korunması sağlanan yere alınmazlar.

Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerin yapıldığı yerlere gelen kişilere, etkinliğin özelliği ve çeşidine uygun davetiye ve bilet göstermesi istenir. Bazı durumlarda ise, daha önceden hazırlanmış davetli listesi ile gelen kişinin kimliği karşılaştırılır ve buna göre hareket edilir. Bundan amaç yetkisiz kişilerin girişlerinin engellenmesidir.

Durdurma işlemi yapılırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- Bir kişiyi durdurmak için haklı bir neden olmalıdır.
- Kişiye durdurulma nedeni açıklanmalıdır.
- Durdurmaya direnç gösterilmesi halinde sahip olunan yetki hatırlatılmalıdır.
- Yetkiye karşı gelinmesi halinde ani ve kaba davranışlardan kaçınılmalı, soğukkanlı ve profesyonel bir tavır içerisinde hareket edilmelidir.

Şahıs durdurmalarında, doğrudan kimlik sorma veya kontrole geçmek yerine, ilk önce karşılıklı bir iletişim sağlanır. Bu süreç içerisinde şüpheliye bazı sorular yöneltilir. Şüpheliye yöneltilen sorular, bilinen temel alan mülakat seviyesinden başlar. Sorular, özel güvenlik görevlisinde oluşan şüpheleri giderici nitelikte olmalı ve alınan cevaplar da dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir.

Vatandaşlar tarafından kimlik tanıtım amaçlı olarak kullanılan belgeler ülkeler arasında çeşitlilik gösterir. Bu belgeler içerisinde en yaygın olanları şunlardır: T.C. kimlik kartı (nüfus cüzdanı), Sürücü Belgesi, Pasaport, İşyeri kimlik belgesi, Öğrenci kimlik belgesi.

Özel Güvenlik görevlisinin, durdurulan ve mülakat yapılan kişinin gösterdiği kimliği dikkatli bir şekilde incelemesi çok önemlidir. Tecrübeli özel güvenlik görevlisi, kimlik ile ilgili belgenin sahte olabileceğini asla göz ardı etmez. Sunulan belgelerin gerçek olup olmadığı, üzerinde oynama veya değişiklik yapıp yapılmadığı ve belge üzerindeki fotoğrafla hedef kişinin aynı kişi olup olmadığı dikkatle incelenmelidir. Belgenin gerçekliğinden şüphelenmesi durumunda, mutlaka destekleyici başka bir kimlik kartı istenmelidir. Böyle bir belgenin olmaması ve karşıdakinin tedirgin tutum ve davranışlarda bulunması, mevcut şüphenin artmasına neden olacaktır.

Kimlik kontrolü yapan görevliler, ihtiyaç hissettiklerinde şüphelinin kimlik bilgilerini kullanarak genel kolluk tarafından bildirilmiş ise aranan şahıslardan olup olmadığını kontrol eder. Özellikle belirli ve hedefli suç soruşturmalarında,

genel kollukla birlikte işbirliği içerisinde yürütülen çalışmalarda, aranan sınırlı sayıdaki kişilerin bilinmesi halinde kimlik kontrollerinde amaca ulaşmak daha kolaydır. Bilinen cinayet zanlısı gibi...

Yakalama

Yakalama; Kamu güvenliğine, Kamu düzenine veya kişinin vücut veya hayatına yönelik olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin göz altına veya muhafaza altına alma işleminden önce Hakim kararı olmaksızın özgürlüğünün geçici olarak fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasıdır.

Yakalama, hakim kararı olmadan şüphelinin özgürlüğünün kısıtlanması sonucunu doğuran bir koruma tedbiridir. Yakalama: suç öncesi veya suç esnasında özel güvenlik görevlileri uygulamaya konulan ağır bir tedbirdir.

Yakalama ya bir tehlikenin önlenmesi için veya suç işlendikten sonra şüphelinin yakalanması için yapılır. İlk yakalama önleme amaçlı, ikinci yakalama ise adli yakalamadır.

5188 sayılı Kanunun 7/c maddesi ile CMK' nın 90.maddesinde belirtilen hallerde özel güvenlik görevlisi tarafından yapılan yakalama, adli yakalama niteliğindedir.

5188 sayılı Kanunun 7.maddesi özel güvenlik görevlilerinin yetkilerini sıralamıştır. Yakalama yetkisi de sahip olunan yetkilerden bir tanesidir. Bu maddeye göre özel güvenlik görevlileri, görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilmek koşuluyla;

- I. Ceza Muhakemesi Kanununun 90' ıncı maddesine göre (Kanun 7/c) yakalama.
 - a) Aşağıda belirtilen hâllerde, herkes tarafından geçici olarak yakalama yapılabilir:
 - Kişiye suç işlerken rastlanması.
 - Suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.
 - b) Soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı olmakla birlikte, çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malûllük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hallerinde kişinin yakalanması şikâyete bağlı değildir.
- II. Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama,
- III. Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama (Kanun 7/d).
- IV. Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168. maddesine göre yakalama (Kanun 7/j) yetkisine sahiptir. (Yeni CMK 168.madde: Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan adlî

kolluk görevlisi, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar ve gerektiğinde zor kullanarak bundan men eder. (YAKALAMA YETKİSİ, MEN YETKİSİNE DÖNÜŞTÜ)

Yakalama yapılmasından hemen sonra durum genel kolluğa bildirilmelidir. Özel güvenlik görevlisi, genel kolluk olay yerine gelene kadar, yakalanan kişinin kendisine veya başkalarına zarar vermemesi için tedbirler almalıdır.

Bu yaklaşım, ileride zor kullanmada ifade edileceği üzere, orantılık kuralı çerçevesinde kelepçe takma, bir yerde muhafaza altına alma veya zorunluluk hali doğduğunda da zor kullanma şeklinde olabilir.

Yakalama amaçlı durdurmalarda ilk temas anında sahip olunan otorite, avantaj ve kararlılık hedef kişiye hissettirilmelidir. "Dur. (Özel) Güvenlik! Kımıldama!" sözcükleri kısa fakat ciddi ve kendinden emin bir ses tonu ile birleştiğinde çok önemli yansımaları olan bir yaklaşma yönteminin işaretçisidir. Bu durumda; şüpheli öncelikli olarak, Görevliler karşısında en zayıf ve dezavantajlı konuma getirilmelidir. Bu üst arama yöntemlerinden hangisi uygulanacak ise, şahsın o pozisyona getirilmesi ile olur. Üst aramasından sonra ise, şahıs gerektiğinde kelepçelenmelidir.

İki veya ikiden fazla kişiye yaklaşmak zorunda kalınması durumunda, öncelikli olarak şüpheliler içerisinde "üstün, ağır basan kişilik yapısı gösteren şüpheliye" yönelinir ve alan mülakatı pozisyonu alınır. Uygulamada şüphelilerin, özel güvenlik görevlilerine yaklaşmasına ya da etrafını çevrelemesine izin verilmemelidir. Ayrıca, silah kullanan el her zaman serbest olmalı ve karşıdakilerin elleri gözlem altında tutulmalıdır.

Şüphelilere yaklaşımdan önce, varsa diğer görevlilerden, yoksa genel kolluktan destek kuvvet çağırılması genelde arzu edilen bir uygulamadır. İki veya daha fazla görevlinin hazır olduğu durumlarda, görevliler ile şüpheliler arasında sözlü, fiziki veya silahlı çatışma ihtimali azalır.

Yakalama işleminden sonra tutanak düzenlenmelidir. Yakalama tutanağı düzenlenirken;

- Şüphelinin direnmesi nedeniyle zor kullanılması gerekmişse bundan mutlaka bahsedilmeli,
- Yakalama nedeni ve delillerden söz edilmeli,
- Zor kullanma olmadığı hallerde şüphelinin kaçarken düşmesi ve ya bir yere çarpması neticesi yaralanma meydana gelmişse bu durum da mutlaka belirtilmelidir.

ARAMA (KONTROL)

Arama genel anlamda; suçluyu, suçun iz ve delillerini, suçta kullanılan eşya ve aletleri, suç işlemeye çalışan kişiler ile suç işlemeye elverişli eşyaları bulmak amacıyla kişilerin üstünde araçlarda veya mekanlarda yapılan araştırma ve kontrol işlemidir.

Demokrasilerde herkes, özel hayatın gizliliği ilkesine dayalı olarak, kişi temel hak ve hürriyetleri çerçevesinde, yasalara aykırı olmayacak şekilde, özel hayatını istediği gibi yaşama hakkına sahiptir. Durdurma ve arama genel anlamda temel hak ve hürriyetlerin ihlal edilmesidir. Yasalar kolluk kuvvetlerine, üzerinde çalıntı eşya, yasaklanmış mal bulunduğu veya aranan bir suçlu olabileceği yönünde makul şüphe uyandıran kişileri durdurma, kimlik sorma ve arama yetkisi vermektedir. Bu, hemen hemen bütün demokratik ülkelerde mevcut olan bir sistem ve uygulamadır. Ancak, yasa koyucu, aynı zamanda bu yetkinin keyfi ve kişisel nedenlere dayalı olarak kullanılmasını da yasaklar ve bunu önleyebilmek için tedbirler alır.

Anayasanın 20 ve 21'inci maddeleri bu konuda düzenlemeler getirmiştir. Bu çerçevede, 20'nci madde şu hükmü içermektedir. Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.

Anayasanın 21'inci maddesi de yukarıda belirtilen hukuki sınırlar içerisinde konut dokunulmazlığını düzenlemektedir. Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş

hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Arama, esas olarak önleme ve yakalama amaçlı olmak üzere iki şekilde yapılır. Önleme amaçlı arama, suç işlemeye çalışan kişileri veya suç işlemeye yarayan araçları ele geçirmek, böylece suçların işlenmesini önlemek, suç işlenmeden kişileri ele geçirmek ve genel asayiş ve emniyet korumak amacıyla yapılan bir uygulamadır.

Özel güvenlik hizmetlerinin sunulduğu bina, tesis, düğün veya cenaze törenleri, spor karşılaşmaları, sahne gösterileri, toplantı vb. etkinliklerin girişinde, içeri sokulması yasak veya suç işlemeye yarayan alet ve maddelerin (ruhsatsız veya bulundurma ruhsatlı silah, patlayıcı madde, kesici alet vb...) varlığını tespit etmek ve böylece içeri alınmasına, dolayısıyla da suç işlemesine engel olmak amacıyla fiziki ve teknolojik güvenlik sistemler vasıtasıyla yapılan aramalara önleme araması (kontrol) denilir. Önleme araması, tehlike yaratan bir eşyanın ele geçirilmesi için bir kimsenin üzerinde ve eşyasında yapılan bir araştırmadır.

Bu yetkiden amaç, özel güvenlik personelinin görev yaptığı alanın güvenliğini sağlayabilmesi, buralara karşı veya buralarda meydana gelebilecek tehlikeleri önleyebilmesidir. Bunun için, bu alanlara girmek isteyenlerin duyarlı kapıdan geçirilmesi, üstlerinin detektörle aranması, eşyalarının da X-ray cihazı veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirilmesi ile bu alanda yapılabilecek güvenliği bozan faaliyetlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Önleme aramasının dört önemli uygulaması bulunmaktadır. Bunlar, koruma ve güvenliğin sağlandığı alana girmek isteyen kişilerin;

- Duyarlı kapıdan (kapı detektörü) geçirilmek suretiyle,
- Üstlerinin el detektörleri vasıtasıyla,
- Çanta ve eşyalarının X-ray cihazı, el detektörü veya benzeri elektronik sistemler vasıtasıyla,
- Araçlarının fiziki olarak ve bazı özellik arz eden yer ve durumlarda elektronik sistemleri ile
- Gerektiğinde narkotik veya patlayıcı tespit köpeği gibi görev hayvanları ile kontrol edilmeleridir.

Özel güvenlik görevleri 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine dair kanun ile önleme araması yapma yetkisine sahiptir. Görev bölgesi girişinde yapılan bu arama bir anlamda oraya gelen kişilerin içeri girmek için kendi rızaları ile aramayı kabul etmeleri gerektiğine işaret etmektedir.

Aranmak için rızası olmayan kişinin zorla aranması diye bir şey söz konusu olamaz. Bu durumda görevli özel güvenlik görevlisi, "ilgili yasa ve bulunan yerin kural ve düzenlemeleri gereği olarak bu görevi yerine getirmek zorunda olduğunu, aksi takdirde içeri girmenin mümkün olamayacağını" uygun bir ifade ile karşıdaki kişiye izah eder. Söz konusu kişi buna rağmen aranmak istemezse, içeri alınmaz. İçeri alınmamaya karşı direnen kişi hakkında, kanuni yetkilerin kullanılması suretiyle engel olunur ve derhal genel kollukla iletişim kurulur.

Aranmak istemeyen kişinin dönüp gitmesi, suçun önlenmesinde tek başına yeterli değildir. Kişinin, aranmak istememesinin çeşitli nedenleri olabilir:

- Kişinin üzerinde bulundurulması veya taşınması yasak olan bir maddenin olması ve bunun açığa çıkacağı endişesinin var olmasıdır.
- Kişinin aşırı hassas ve özgürlükçü bir yapıya sahip olması ve bu nedenle de bu tür uygulamaları özel hayatına, kişi hak ve hürriyetlerine bir müdahale, saldırı olarak görmesidir. Bu açıdan, arama isteğine karşı bir tepki oluşturmak amacıyla karşı gelme yolu seçilebilir.
- Kişinin o anki psikolojik durumuyla ilgilidir, geçici bir ruh halidir. Herhangi bir nedenden dolayı morali bozuk, stresli, psikolojik anlamda sorun yaşamasına bağlı olarak kontrolsüz bir şekilde böyle bir davranış içerisine girilmiş olabilir.
- Hamileler ile kalp pili takılı olanlar, risk oluşturabileceğini düşünerek aranmak istemeyebilirler.

Özel güvenlik görevlilerinin; bu durumlarda her türlü ihtimali dikkate alması, kişinin söz ve davranışları ile vücut dilini çok iyi inceleyip analiz etmesi gerekir. Eğer kişinin, suç aleti veya unsuru nedeniyle aranmaya karşı çıktığı kanaati oluşursa, usulüne uygun iletişim kanalı ile yetkili genel kolluğa bildirim yapılmalıdır.

Mevcut yasalara göre üzerinde bulundurulması veya taşınması yasak olmamakla birlikte girilmek istenen yerin kural ve düzenlemeleri gereği dışarıda bırakılması gereken eşyalar (cep telefonu, çakmak, çakı gibi) kontrol noktasında emanete alınır. Bunun karşılığında eşyanın sahibine yazılı "tutanak" verilir veya deftere kaydedilir. Emanete alınan eşyalar, çıkışta sahibine, tutanakla ve deftere imza attırmak suretiyle teslim edilmelidir.

Önleme araması yapılan kişilerin üzerinde veya yanlarında bulundurdıkları çantada yasal olmayan bir madde (Ruhsatsız silah, patlayıcı veya uyuşturucu madde) tespit edildiğinde hemen, arama yapması ve gerekli ileri tedbirleri uygulamaya koyması için genel kolluğa haber verilir. Hedef kişinin bu süreç içerisinde bulunan yerden ayrılmak veya kaçmak istemesi halinde kendisine engel olunur, gerektiğinde zor kullanılır ve söz konusu eşya emanete alınır.

Önleme araması yapan Özel güvenlik görevlileri, her gün çok sayıda insanla karşılaşmaktadır. Korunan yere girmek isteyen kişilerin çok küçük bir kısmı şüpheli, sorunlu kişilerdir. İnsanların hepsini veya büyük bir kısmını potansiyel suçlu olarak görmek; hem mesleki profesyonellik hem de insani değerler açısından hiç de kabul görmeyecek bir yaklaşımdır.

Özel güvenlik görevlileri; almış olduğu teorik bilgileri temel yapmak suretiyle zaman içerisinde insanların tutum ve davranışları ile vücut dilini anlama-okuma yetenek ve deneyimini geliştirmelidir. Bu şekilde; karşılaştığı kişilerden kimlerin potansiyel tehdit, aranan şüpheli veya sorunlu olduğu konusunda ön değerlendirilmelere sahip olmalıdır. Bu çerçevede, Özel güvenlik görevlilerinin, şüpheli kişilerle ilgili dikkat etmesi gereken hususların hatırlanmasında ve tekrar gözden geçirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Üst Arama Yöntemleri

Kamuya açık alanlarda (Spor alanları ile havaalanları girişlerinde) üst araması, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması, genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır. Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan (emanete alınan) madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir.

Arama aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılır. (Adlî ve Önleme Aramaları Yönetmeliği Mad.14)

Şahıs üst aramalarında;

- Ayakta durdurarak,
- Duvar veya Araca yaslayarak,
- Diz çöktürmek suretiyle,
- Yüz üstü yatırarak arama yapılabilir.

EMANETE ALMA

Özel güvenlik görevlileri 5188 sayılı Kanununun 7/g maddesine göre; genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek yada suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma yetkisine sahiptir.

Aynı şekilde, ilgili kanununun uygulama yönetmeliğinin 16. maddesi de özel güvenlik birimleri ve görevlilerini; görev alanlarında bir suçla karşılaşmaları halinde suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

Bu yetki ve görevin doğal bir sonucu olarak; el konulan suçla ilgili yapılan aramalarda suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı genel kolluğa bildirmek

şartıyla emanete almak kanuni bir zorunluluktur. Bu yükümlülük yerine getirilirken, uygulamada suça el koyma ve sonraki süreç için gerekli tutanak düzenlemelerin yanı sıra genel kolluğa teslim edilen eşya için de tutanak düzenlenir.

Özel güvenlik görevlileri, ayrıca 5188 sayılı kanununun 7/h maddesine göre de; terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı da emanete alma yetkisine sahiptir. Özel güvenlik görevlisinin görevli olduğu yerde bulunabilecek terkedilmiş eşyalar da, o yer ve orada bulunan kişiler açısından potansiyel tehlike taşıyan eşyalardır. Bulunmuş eşyalar da aynı şekilde tehlikeli olabileceği gibi sahibi belli ise o kişi için maddi- manevi önem taşımaktadır.

Bu nedenle terkedilmiş ve bulunmuş eşyaların emanete alınarak öncelikle tehlikeli olup olmadıkları araştırılmalı, daha sonra sahibinin tespitine çalışılmalıdır. Sahibi kesin olarak belirlenmiş ise tutanakla sahibine, belirlenememişse genel kolluğa tutanakla teslim edilmelidir.

ZOR KULLANMA

Özel güvenlik hizmetleri, kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette olarak, demokratik hak ve özgürlüklerin koruyucusu bir hizmettir, ancak; aynı zamanda kamu düzeninin sağlanması, demokratik sistemin zarar görmemesi ve genelin menfaatinin zedelenmemesi için gerekli şartlar oluştuğunda zor kullanma da gerekebilmektedir.

Özel güvenlik görevlilerine; 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 981 inci maddesine, Borçlar Kanunu'nun 52 inci maddesine (yeni 6098 borçlar kanunun 64 ncü maddesi) ve Türk Ceza Kanunu'nun 24 ve 25 inci maddelerine göre zor kullanma yetkisi verilmiştir. (Kanun 7/k)

2559 sayılı Kanunun Ek 6'ncı maddesinde; "Zor kullanma, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre etkisiz hale getirilecek şekilde kademeli olarak artan nispette 1. bedeni kuvvet, 2. maddi güç ve 3. kanuni şartları gerçekleştiğinde her çeşit silah kullanma yetkilerini ifade eder," denilmek suretiyle polisin zor kullanma yetkisi tarif edilmiştir.

Aynı kavram Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinde de benzer şekilde açıklanmıştır: "Zor kullanma,... cebir ve şiddet veya tehdit veya saldırı veya direnişin derecesine ve gereğine göre kademeli şekilde artan ölçüde 1. bedeni kuvvet, 2. maddi güç ve 3. silah kullanılması halidir."

Özel güvenlik görevlileri de yaptığı görevlerin gereği zorlayıcı yetkilere sahiptir. Uygulaması zorunlu olan herhangi bir tedbir her zaman ilgilinin rızası ile yapılmaz, bazen zor (güç) kullanılması bir zorunluluk olabilir.

Zor (Güç) Kullanmada Aranılan Şartlar

Özel güvenlik görevlileri, istediği zaman ve şekilde zor kullanamaz. Zor kullanılabilmesi için gerekli şartların oluşması gerekir.

Zor (güç) kullanmada aranılan üç temel şart vardır. Bunlar:

- Güç kullanmaya mecbur kalınmalıdır.
- Güç kullanma tedbirleriyle olay arasında bir denge olmalıdır.
- Güç kullanma kanuna uygun olmalıdır.

Zor (Güç) Kullanmaya Mecbur Kalınmalıdır

Güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde karşılaşılan olayların üstesinden gelebilmek için özel güvenlik görevlilerinin zor kullanma alternatifinden başka yapabileceği hiçbir şeyin olmaması halinin gerçekleşmesi zorunludur. Kullanılan gücün 'makul ve uygun' olarak kabul edilebilmesi için onun kullanımının artık kaçınılmaz ve son çare olması gereklidir. Örneğin; olağan bir şekilde devam eden bir konserin, aniden yasadışı bir eyleme dönüşmesi ve göstericilerin etrafı yağmalamaya başlaması halinde görevlilerin müdahale ederek saldırganları yakalaması ve kelepçe kullanması, mecbur kalınmış bir zor kullanma tedbiridir.

Karşılaşılan sorunlar, müdahaleler ve direnmeler karşısında özel güvenlik görevlileri, ilk önce uygulanabilir bütün alternatifleri gözden geçirmeli ve sorunun çözümünde güç kullanmaktan başka bir çare kalmadığı durumda veya kalmadığı inancına vardığında, görevin yerine getirilebilmesi için 'gerekli olan kadar' güç kullanılmalıdır.

Görevlilerin, karşıdaki kişiyi cezalandırmak amacı ile güç kullanmasının yasal bir dayanağı olamaz. Bu tedbir ancak, görevlilerin kendisine veya bir başkasına yönelik bir fiziki saldırının olması halinde ve bu saldırıyı gidermek ve etkisiz hale getirmek amacı ile kullanılabilir. Yani, güç kullanmadaki güç; bir amaç değil, sadece bir araçtır. Buradaki en önemli ve nihai amaç saldırganı durdurmak ve kontrol altına almaktır. Bu nedenledir ki; yasalara ve profesyonel güvenlik hizmetleri usul ve esaslarına uygun bir şekilde yerine getirilen bir güç kullanma tedbiri; bir *boğuşma, kavga, adam dövme, yaralama veya adam öldürme* olmayıp, *kontrol altına alma* veya *etkisiz hale getirme* olarak tanımlanır.

Zor (Güç) Kullanma Tedbirleriyle Olay Arasında Bir Denge Olmalıdır

Güç kullanmada aranılan diğer bir şart da, kullanılan güç ile olay ve oluşan tehlike arasında bir denge olmasıdır. Güç kullanma işleminde uygulanan yöntem mukavemeti kırmaya elverişli olmasıyla birlikte, ayrıca direnme ile de orantılı olmalıdır. Örneğin; olay yerinin korunmasında; uyarıya rağmen olay yerine girmeye çalışan kişiye karşı doğrudan silah kullanılmasında, zor kullanma ile karşılaşılan mukavemet arasında bir dengenin olduğu söylenemez.

Zor kullanma, her zaman en son çare olarak düşünölmeli ve uygulanması esnasında da görevin ve koşulların gerektirdiğı doz aşılmadan meşru sınırlar içerisinde kalınmalıdır.

Zor (Güç) Kullanma Kanuna Uygun Olmalıdır

Zor kullanma tedbirinin kanuni dayanağının olması da zorunlu bir şarttır. Kanuna uygun olarak yakalama, yakalama sonrası arama, suç oluşturan eşyaları emanete alma., işlemleri yerine getirilirken özel güvenliğın güç kullanma yöntemine başvurma ihtimali söz konusudur. Bu gibi durumlarda özel güvenlik personeli, kanun gereğı izin verilen yerlerde görev yapmaktadır ve yukarıdaki iki unsur çerçevesinde gerçekleştireceğı zor kullanma tedbiri de kanunidir.

NOT ALMA

Not Almanın Tanımı, Amacı ve Önemi

Not alma; görölen, duyulan, anlatılan ve hafızada kalan bilgilerin yazıya dökölmesi, kayıtlara geçirilmesi işlemidir. Özel güvenlik görevlilerinin; görevi esnasında duyduğı ve gördüğü, bilgi ve deneyimi gereğı önemli olarak değerlendirdiğı olay, durum, kişı, eşya ve araçlarla ilgili olarak kaleme aldığı hatırlatıcı nitelikli yazıdır.

Görev alanında meydana gelen olaya müdahale eden özel güvenlik görevlileri, ortada çok fazla konu ve detayla ilgilenmek zorundadır. Olayla ilgili genel kolluk tarafından yapılacak adli soruşturmaının başarıya ulaşmasında, özel güvenlik görevlilerinin, olay hakkında ilk başta sıcağı sıcağına aldığı notların büyük katkısı vardır. Görevlinin gözlemlerini, gördüklerini ve duyduklarını eksiksiz olarak yazıya geçirmesi; ileride ihtiyaç duyulması halinde geriye dönölüp konu hakkında inceleme yapıldığında hiçbir önemli hususun gözden kaçmamasına yardımcı olur. Görevli, suçun açığa çıkarılmasına, olayın neden ve sonuçlarının anlaşılmasına ve suçlunun tespit edilmesine yarayacak bilgileri yerinde ve zamanında, hiçbir detayı kaçırmayarak, her şeyi oluş sırasına göre belirtmek suretiyle kaydetmelidir.

Not Almada Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Not alma işlemi yapılırken dikkat edilmesi gereken başlıca önemli hususlar şu şekilde sıralanabilir:

- Notlar genelde el yazısıyla alınır.
- Not alma işlemi, olaya müdahale edildiğinde veya hemen sonrasında yapılır.
- Not alma işlemi, hafızaya fazla güven veya konuyu önemsememe gibi nedenlerle hiçbir zaman ikinci plana itilmemelidir.
- Alınan notlar her görev ve gözlem için yandaki özellikleri içerir. Tarih, göreve başlama zamanı, görevin türü (devriye, kontrol görevlisi....), telsiz

kodu ve devriye bölgesi, önemli telsiz mesajları veya tebliğler, hava durumu, aydınlık ve ışıklandırma durumu, görevin bitiş saati

- Genel bir kural olarak, not almak için sadece bir tür kalem kullanılır. Not alırken kalemin mürekkebinin bitmesi ve bu nedenle kalem değiştirmek zorunda kalınması ileride sorun oluşturabilir. Mürekkep veya kalem değişikliği, bu olayla ilgili bilgilerin sonradan doldurulduğu yönünde şüpheler ortaya çıkarabileceği için bu tür kalem değişiklikleri belirtilir.
- Bilgisine başvurulmuş ve bilgi vermemekle birlikte konuşulan kişilerin kimlik bilgileri not alınmalıdır.
- Alınan notlardan hiçbir silinti ve kazıntı olmamasına dikkat edilir. Düzeltilmesi gereken yerin üstü çizilir ve doğrusu yazılır. Çizilen kelimeler okunabilir olmalıdır.
- Notun yazıldığı kâğıda konuyla ilgili olmayan yazı veya şahsi notlar yazılmamalı, şekiller çizilmemelidir.
- Elde edilen bilgiler açık ve tarafsız olarak kaydedilir.
- Notta kişisel düşünce ve yorum yer almaz.
- Alınan notlar mümkün olduğu kadar detaylı olmalıdır.
- Gerek duyulması halinde kroki çizilir.
- Hiçbir bilgi ilk başta önemsiz olarak değerlendirilip, not dışı bırakılmamalıdır. İlk başta önemsiz gibi görünen bir ayrıntının sonradan çok önemli olarak gündeme gelebileceği unutulmamalıdır.
- Notlar, işlemlerin ve olayın meydana geliş zamanı ve sırası esas alınmak suretiyle kaydedilmelidir.
- Alışılmadık, olağan olmayan her şey not alınmalıdır.
- Konum ve yer belirten ifadeler kullanılırken sabit bir nesne baz alınmalı, yön ve mesafe belirtilmelidir.
- Notların çok uzun olmasını önlemek için bazı genel kısaltmalar yapılabilir. Bu yapılırken herhangi bir karışıklık ve yanlış anlamadan uzak olunmalıdır. Bu kısaltmaların ne anlama geldiği notun başında belirtilir.

Örneğin; Şüpheli için “Ş”

Birden fazla şüpheliyi belirtmek için “Ş1” ve “Ş2”

Şüpheli araç için “ŞA”

Tanık için “T”

Ülkemizde, görülen, bilinen ve duyulan olaylarla ilgili tanıklık yapmak maalesef pek yaygın değildir. İnsanların büyük çoğunluğu tanıklığı bir zaman kaybı, gereksiz bir faaliyet, baş ağrıtabilecek veya başı belaya sokabilecek bir durum olarak görmektedir. Bazen, olay sonrasında bir şeyler bildiğini söyleyen kişilerin bir kısmı daha sonraki soruşturma ve yargılama aşamalarında hiçbir şey bilmediklerini söyleyerek tanıklık yapmak istememektedir. Olay sonrası verdikleri bilgileri not edilen tanıkların kararsızlık, endişe ve şüphe arz eden söz ve davranışları da not edilmelidir.

Şüpheli Eşkal Tarifi

Eşkal: Kişilerin gözle görülebilen belirgin özellikleridir. Eşkal tanımlamanın gözlemle çok yakın bir ilişkisi vardır. Gözlem gücü zayıf olan bir kişinin sağlıklı eşkal tarifi yapması pek mümkün değildir. Özel güvenlik görevlileri, tarif ve tanımlamalarda ortak bir standarda ve terminolojiye sahip olmalıdır.

Tanımlamanın asıl amacının ortaya net bir resim koymak olması nedeniyle; kişileri, araçları, nesneleri veya yerleri tarif ederken belirli ve açık ifade ve tanımlamalar kullanılmalıdır. Bu çerçevede, olası veya gerçek hedeflerle ilgili olarak, mümkün olduğunca, tam, eksiksiz ve doğru eşkal tarifi yapılmalıdır. Şunu unutmamak gerekir ki, doğru fakat eksik bir eşkal tarifi, tam fakat doğru olmayan bir eşkal tarifinden çok daha önemli ve etkilidir. İçinde bulunduğu psikolojik durum, uykulu veya yeni uyanmış olma halleri, görev zamanının gece veya gündüz oluşu, mesafenin uzaklığı ve yakınlığı, şüpheli kişilerin veya bunlarla ilişkili olduğuna inanılan şahısların görülme şekli (otururken veya ayakta) dikkate alınarak bu şahıslar hakkında ayrıntılı eşkal bilgileri alınmalıdır. Kişilerin eşkal tarifi yapılırken, mümkün olduğu kadar fazla doğru detay bilgi elde edilmelidir.

Eşkal tarifinde yer alması gereken, önemli sayılabilecek bilgiler şunları içerir;

1 İsim	6 Boy
2 Takma isim (Lakap)	7 Kilo
3 Cinsiyet	8 Göz rengi
4 Meslek	9 Saç rengi
5 Biliniyorsa milliyet	10 Ten rengi

Diğer ayırt edici özellikler: Kekemelik, sakatlık, topallık, vücudun herhangi bir yerinde yara veya benzeri iz, alışılmışın dışında saç kesimi, yüzde veya vücutta leke, ben veya çil gibi izler, alışılmışın dışında giyim tarzı.

Eşkal tarifi alınırken sıkça ifade edilen kilolu, orta yapılı, beyaz tenli gibi yuvarlak ifadelerin fazla yararı olmaz. Kalabalık içerisinde, aranılan şahsı bulabilmek, yerini tahmin edebilmek ve zaman kaybetmemek için o kişiyi diğer insanlardan ayırt edici, kolay, görülüp tanımlanabilir bazı hususiyetler bilinmeli ve bunlar üzerinde dikkat kesilmelidir.

Kişilerin eşkal tarifinin yapılmasında, daha önce ifade edilen hususlar çerçevesinde, aşağıdaki unsurlar ve vasıflar kullanılabilir.

Boy: Boyla ilgili tahmin ve değerlendirmelerde, gören kişi kendi boyunu baz alarak hedef kişinin boyu hakkında belirli bir değer verir. Bu konuda genel bir deneyim kazanmak amacıyla boyla ilgili sağlıklı tahminler yapılmasında bir nesne seçilir ve ikisi arasında ölçüm yapılır. Sonraki değerlendirmelerde bu bir referans kaynağı olabilir. Hedef kişinin topuklu ayakkabı giymesi onun boyuyla ilgili tahmin yapılmasında yanıltıcı bir rol oynayabilir.

Vücut Yapısı: Yapıyla ilgili tariflerde; şişman, ağır, kalın yapılı, iri kemikli, zayıf, ince, dik, hımbıl, kambur ve geniş omuzlu gibi vasıflar kullanılır.

Ten: Kızıl, solgun, canlı, soluk benizli, dolgun,

Yüz: Yuvarlak, oval, uzun, kırışık, dolgun, ince veya çıkık elmacık kemikleri,

İfade: Boş, asık, yumuşak.

Saç: Renkli, kırışmış, dökülmüş, dalgalı, düz, kıvrıkcık, ayrık değil, bir yönü ayrık, geriye doğru taranmış, uzun veya kısa kesimli, taranmamış veya peruklu.

Yüz kulları: Sakallı, bıyıklı, köse, top sakallı. Sakal, bıyık veya favori ile ilgili konularda dikkatli olmak gerekir. Bunların gerçek veya takma olup, olmadığından emin olunmalıdır.

Kafa: Geniş, küçük, arkası çıkık, sivri, dar veya kare.

Alın: Açık, kapalı, geniş, kırışık, basık veya çıkık.

Kaş: Renkli, kalın, ince, sık, alınmış, kalem çekilmiş, kemerli veya ortadan birleşik.

Gözler: Renkli, takma, kör, gözü yok, kanlı, uzun kirpikli, gözlüklü (kemik kenarlı, metal çerçeveli, çerçevesiz, renkli) veya kısık.

Burun: Büyük, küçük, uzun, kısa, kemerli, yukarı kalkık, kırık, şiş, dar/geniş burun delikleri.

Ağız: Geniş, küçük, açık, kapalı.

Dudaklar: Kalın, ince, sarkık, yarık, düzgün, biçimli, alt/ üst çıkık.

Çene: Gamzeli, yarık, گردanlı, sivri, yuvarlak, çıkık, kenarlı.

Dişler: Temiz, beyaz, çürümüş, geniş aralıklı, takma, dolgulu (krom, altın krom) dişleri dökük.

Kulaklar: Büyük, küçük, kepçe, çıkık, kulak memesinin bulunmaması, büyük kulak memesi kulağında delik bulunmaması.

Eller: Uzun/kısa parmaklı, bakımlı, kaba, tırnaklar (kısa-uzun- eksik, kirli).

Ses: Şiveli, boğuk, yüksek perdeli, gür, yumuşak, kadınsı, peltek, pepe.

İşaretler: Yara, doğum izi, ben, çil, dövme, deforme, topal veya aksak.

Davranış: Sinirli bir şekilde öksürme, aynı cümleleri kurma, kendine özgü yürüyüş, pipo, sigara/puro, çok sigara içme, sigara sarma, sigarayı kendine has bir şekilde tutma.

Milliyeti: Rus, Bulgar, Romen, Alman....

Kişilerin, eşkalle ilgili bilgi vermeleri halinde özel güvenlik görevlileri; dikkatlice ve herhangi bir yönlendirmede bulunmaksızın hangi tür bilgilerin kendisi için yararlı olacağını ortaya koymalıdır.

Ayrıca, özel güvenlik görevlileri de görev alanında suçlara tanık olabilir veya suç sanıklarının veya şüphelilerin görüş takibe başlayabilir. Bu nedenle, eşkal tarifi konusunda bilgili ve deneyimli olmalıdır. Olay sonrası elde edilen bütün bilgiler, tanıklardan ve mağdurlardan elde edilen ve özel güvenlik görevlilerinin bizzat gözlemlerine dayalı olarak yaptığı eşkal tarifi mümkün olan en kısa sürede, tüm ayrıntıları ile birlikte yazılı hale getirilir.

Eşya Tarifi

Kişilerin eşkal tariflerinin yanı sıra, görev alanında terk edilmiş veya buluntu eşya konusu olması halinde eşya ile ilgili bütün bilgiler elde edilmelidir. Eşya tarifi, kaybedilen veya çalınan bir eşyanın bulunması, buluntu veya yakalanan eşyalar içerisinde ayırt edilmesi noktalarında yararlı sonuçlar verir. Örneğin; çalıntı iddiasıyla bilinen bir erkek kol saati hakkında yapılan; “erkek kol saati, markası Rolex” şeklindeki bir tarifi çok ciddi bir yararı olmaz. Bu tarif biraz belirgin ve kapsamlı olmalıdır. Bu çerçevede eşya tarifi; markayı, modeli, ağırlığı, rengi, kaplamayı, kordon şekli ve rengini, üzerinde herhangi bir yerde özel işaret olup olmadığını ve kırık çizik gibi özellikleri de içermelidir.

Her türlü eşya için geçerli olacak detaylı bir liste sunmak zor olmakla birlikte eşya tarifleri genel olarak aşağıdaki bilgileri içerir. Eşyanın: Cinsi, rengi, ölçüleri, şekli, markası, yaklaşık ağırlığı, yapım yeri ve yılı, seri numarası, diğer özel unsurları, üzerinde bulunan herhangi bir özel işaret, yapımında kullanılan maddeler yazılır.

RAPOR YAZMA

Rapor Yazmanın Tanımı, Amacı ve Önemi

Rapor; görevli olunan yer ve zaman içinde, yapılan görevle ilgili öğrenilen bilgi, gözlemlenen davranış, müdahale edilen veya meydana gelen olayla ilgili olarak elde edilen bilgilere göre tutulan yazılı notlara dayalı bir şekilde sorumlu olunan amir veya üstleri bilgilendirmek amacıyla ortaya konulan yazılı belgedir. Burada, herhangi bir konuda yapılan gözlem, inceleme veya araştırma işleminin, sonuç kısmında kişisel değerlendirmeleri içerecek şekilde yazılı metin haline getirilmesi söz konusudur. Raporlar; yetkili amir tarafından verilen bir emrin gereği olarak hazırlanabileceği gibi özel güvenlik görevlilerinin bizzat kendisinin uygun görmesi ile de hazırlanabilir. Bu amaçla yazılan raporlar; özel güvenlik görevlilerinin, görevi esnasında karşılaştığı bir olay, durum, kişi veya eşyalar hakkında mesleki deneyimi ve bilgisi dâhilinde yazılı hale getirmeyi uygun gördüğü hususları içerir.

Raporlar; özel güvenlik görevlileri tarafından, ilgililere bilgi vermek amacıyla düzenlenir. Burada, görevin yerine getirilmesinde kullanılan araçlardan, görev yerinden, görev koşullarından ve görevlilerden kaynaklanan sorunlar ile meydana gelen bir olay hakkında ilgili ve yetkili kişilere bilgi verilir. Örneğin; göreve gelen özel güvenlik görevlisinin, kapı detektörünün çalışmadığını, arızalı olduğunu görmesi ve bu durumu yazılı rapor şeklinde ilgililere bildirmesi gibi.

Rutin raporlar, belirli zamanlarda görev sonunda veya belirli dönemlerde yazılır: Günlük, nöbet değişimi, haftalık, aylık, görev sonu ve görev değişim raporları gibi.

Rapor Yazımında Uyulması ve Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

Başarılı bir rapor 5N ve 1K sorularına (Ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve Kim: kime, kimler, kimlerle) cevap verebilecek şekilde düzenlenmelidir. Bu sorulara sırası ile cevap vermeye çalışılmalı, konunun anlaşılır ve tam izah edilmesi için en uygun anlatım tarzı tercih edilmeli, bu sorulardan yol gösterici olarak yararlanılmalıdır.

Rapor yazımında uyulması gereken kurallar ve dikkat edilmesi gereken hususlar iki başlık altında yer almaktadır. Bunlar:

- a) *Şekil Kuralları*
- b) *İçerik Kuralları*

a) Şekil Kuralları

- Raporlar A4 veya A5 kağıdına yazılmalıdır.
- Raporlar bilgisayar ortamında yazılmalıdır. İmkan yoksa el yazısı ile de yazılabilir.
- Kağıdın ortasına büyük harflerle RAPOR (.....RAPORU) yazılır.
- Hitap bölümüne büyük harflerle ve herhangi bir kısaltma yapmadan raporun sunulduğu makam yazılır.
- Rapor el yazısı ile kaleme alındığında:
 - Satırlar düzgün, satır aralıkları normal olmalıdır.
 - Kelimeler okunaklı ve doğru yazılmalıdır.
- Raporun sonuna, metin bölümünün sağ altına raporu yazan kişinin adı, soyadı, ve unvanı yazılır ve bu bölümün üstü raporu yazan kişi tarafından imzalanır.
- Rapor birden fazla kişi tarafından da hazırlanabilir. Bu durumda, raporun müşterek olduğu belirtilir ve imza bölümünde, raporu yazan her görevlinin yukarıda ifade edilen bilgileri yer alır ve imzalanır.
- Araştırmanın tamamlandığı tarih ve saat yazılmalıdır.
- Raporlar "gizli" veya "kişiye özel" ise mutlaka bu konuya uygun hareket edilmelidir. Raporlar, ilgisiz ve yetkisiz kişilerin eline geçmeyecek şekilde yazılır ve yetkililere ulaştırılır. Bu çerçevede, raporun üst ve alt kısımlarına "GİZLİ" veya "KİŞİYE ÖZEL" ibareleri yazılarak veya kaşe vurularak kapalı bir zarfa konulur. Zarfın üzerine de raporun sunulacağı kişinin adı, soyadı ve unvanı yazılarak, raporun gizlilik derecesine ilişkin kaşe zarfın üzerine vurulur.
- Raporlar birden fazla sayfadan oluşuyorsa son sayfada imzalar, önceki sayfalarda ise imza veya paraflar bulunmalıdır.
- Raporlarda aşağıdaki bilgiler bulunmalıdır:
 - Olayların kronolojik sıralaması,
 - Olayı haber alış şekli,
 - Mağdur, şüpheli ve tanıklar,
 - Meydana gelmişse, suçun türü,

- Olay sırasındaki hava durumu,
- Olay sırasındaki aydınlık ve ışıklandırma durumu,
- Yerin özel tarifi,
- Kullanılan yöntemler,

b) İçerik Kuralları

- Raporlar, açık ve özlü olmalıdır.
- Raporlar, konunun tam anlaşılması için gerektiğinde detaylı olmalıdır.
- Gereksiz bilgilere yer verilmemelidir.
- Hukuki ve mesleki ifadelerin kullanılmasına özen gösterilmelidir.
- Raporlar basit ve sade bir dille yazılmalıdır.
- Rapor okunaklı olmalıdır.
- Devam eden bir durum söz konusu ise bu, raporda belirtilir.
- Her raporun bir yazılma amacı olmalıdır.
- Raporun yazılması için ortada önceden toplanan, derlenen yazılı veya zihinsel bir bilgi olmalıdır.
- Raporda sunulan bilgiler tam ve doyurucu olmalıdır.
- Rapor yazılmadan önce bir taslak hazırlanmalıdır.
- İlgililerle yapılan görüşmelere yer verilmelidir.
- Elde edilen bilgilerin sunulmasında kişisel yorum yapılmamalı, olduğu gibi ifade edilmelidir.
- Elde edilen bilgiler objektif kıstaslara uygun, tarafsız ve alınan kaynaklara göre sınıflandırılmak suretiyle ortaya konulmalıdır.
- Kısaltmalara ve işaretlere yer verilmemelidir.
- Olay sonrası olay yerini gören ve özel güvenlik komisyonunca izin verilen teknik cihazlar (güvenlik kamera sistemleri gibi) vasıtasıyla elde edilen bilgiler de raporda yer almalıdır.
- Raporlar içeriğine göre ihbar kabul edilir ve tanzim eden kişi tanık durumuna düşer, iki kişi tarafından imzalanması halinde ise tutanak yerine geçer.
- Rutin rapor uygulamasında her defasında yeni ve baştan rapor yazmak yerine, üzerinde düşünölen amaçlara uygun bir format geliştirilmek suretiyle matbu raporlar hazırlanabilir.
- Raporun hangi olay, durum, kişi veya eylemlerle ilgili olduğu açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Raporun yazılma konusu olan olaylar belirli bir mantık planı içerisinde yer ve zaman sırası gözetilerek yazılmalıdır.
- Raporun çeşidine göre kişisel görüş ve öneriler yazılır. Bu durumda nerede kişisel görüşlere yer verilmişse bu belirtilir.
- Sonuçlandırmadan önce raporu yazan özel güvenlik görevlileri, kişisel değerlendirme ve yorumunu yapmalıdır. Yapılan yorumlar bir başkasına değil görevlilerin kendisine ait olmalıdır.

Rapor Çeşitleri

Raporlar, yazılma amacı, içeriği, konusu ve sunulan yer esas alınmak suretiyle çeşitlere ayrılabilir.

Özel güvenlik hizmetlerinde yaygın olanlar olay bildirim, değerlendirme ve devir teslim raporlarıdır.

Olay bildirim raporları: Meydana gelen herhangi bir olay hakkında yapılan çalışmalar, idari ve mesleki yaklaşımlar, eksiklikler, yapılan müdahaleler ve benzeri hususların yazılı olarak ilgililere bildirilmesidir.

Devir teslim raporları: Nöbet değişim raporları olarak da ifade edilebilir. Mesai değişikliği yapan özel güvenlik görevlilerinin, kendisinden sonra görevi devralan görevlilere ve yetkili amirlere bilgi vermek amacıyla görevi esnasındaki durumla ilgili olarak yazdığı rapordur. Burada, mutlaka görevde bir olay meydana gelmesine gerek yoktur. Herhangi bir olumsuzluk olmasa dahi bu durumun tespit edilmesine yönelik olarak devir teslim raporu düzenlenir. Görev, görevlilerin birbirine bazı araç gereç devretmesini gerektiriyorsa bu da raporda belirtilir. Araç gerecin tam, eksiksiz ve çalışır durumda olup olmadığı belirtilir.

Değerlendirme raporları: Yerine getirilen hizmetin yapılan bir çalışmanın ve ortaya konulan yeni bir uygulamanın etkinliğinin ve verimliliğinin ortaya konulması amacıyla yazılan raporlardır. Örneğin: bir üniversite kampüsünde uygulamaya konulan çevre güvenlik sisteminin uygulamadaki etkinliği ve verimliliği, eksiklikleri, avantajları ve dezavantajları konusunda yetkililerin isteği (emri) üzerine rapor düzenlemesi.

TUTANAKLAR

Tutanağın Tanımı, Amacı ve Önemi

Tutanaklar adli ve idari yazışmalarda sıkça kullanılan bir yazı çeşidi olmasına rağmen kanun metinlerinde ve diğer yasal düzenlemelerde standart bir tutanak tanımı bulunmamaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 1984 yılında yayınlanan "Hazırlık Soruşturmasında Polisin El Kitabı" adlı eserde "Polis amir ve memurlarının devleti temsilen ifa ettikleri görev sırasında herhangi bir olayı tespit ederken, gördükleri, duydukları, konuştukları ve bizzat yaptıkları araştırmaları açıklamak için hazırladıkları ve imzaladıkları yazılı bilgiye tutanak denir" denilmektedir.

Diğer bir tanımda ise: "yetkili memur önünde cereyan eden bir işlemde görüşülen ve konuşulan konuların yazılı olarak tespit edilmek üzere düzenlenen ve ilgililer tarafından imzalanan belgelerdir" şeklinde ifade edilmektedir.

Bu iki tanımda tutanakla ilgili farklı noktalara vurgu yapılmaktadır. Yukarıda ifade edilen tanımlar başta olmak üzere mevcut farklı tanımlarda yer alan ortak unsurlar esas alınmak suretiyle özel güvenlik hizmetlerinde düzenlenecek tutanağı şöyle tanımlayabiliriz:

Özel güvenlik görevlilerinin; suç öncesi ve esnasındaki görevlerini ifa sırasında herhangi bir olay, konu veya şahısla ilgili olarak mevcut durumu tespit etmek, gördüğü, duyduğu ve bizzat yaptığı inceleme ve araştırma ve ilgili hususları açıklamak üzere hazırlanan ve olay yerinde hazır bulunan ilgili şahıslara okutturulmak suretiyle, doğruluğu anlaşıldıktan sonra birlikte imza altına alınan yazılı belgeye tutanak denir.

Tutanakların tanımından da anlaşılacağı üzere, tutanak düzenlemenin amacı; meydana gelen olaylarda mevcut durumu, görevlilerin ve ilgili kişilerin tanıklığı ile yer, tarih ve saat belirtmek suretiyle daha sonra değiştirmeye ve inkara meydan vermeyecek şekilde yazılı olarak tespit etmek ve belgelemektir. Bu yazılı belgelerin (tutanakların) inandırıcılığı ve geçerliliği, düzenlendikleri olaylarla ilgili olarak verdikleri bilgilerin doğruluğu, iddia edilen hususlarla ilgili ortaya konulan maddi deliller ve olayı temsil güçlerine bağlıdır.

Tutanaklar, usulüne uygun olarak yer, tarih ve saat belirtmek suretiyle ilgili şahısların tanıklığı ve yeterli maddi delillerle desteklenmek suretiyle düzenlendiği takdirde, aksi ispat edilinceye kadar geçerli hukuki, yazılı belgelerdir. Aksi ispat edilinceye kadar geçerli hukuki belge olan tutanağın geçerlilik niteliğini taşıyabilmesi için usulüne uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, kamu güvenliği, kişilerin can ve malının korunması ile görevli özel güvenlik görevlilerinin düzenlediği bu belgede; kurumların ve kişilerin zarar görmesi, hukuken sorumluluk altına girmesi, bir başka ifadeyle de suç işlenmesi söz konusu olacaktır. Gerçek dışı tutanak düzenlemek TCK' nun 204' üncü maddesi ile suç sayılıp cezalandırılmıştır.

(Resmî belgede sahtecilik Md 204)-

Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmî bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmî belgeyi kullanan kamu görevlisi üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması hâlinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır.)

Diğer taraftan kolluk birimleri bu türden bir davranışı disiplin (idari) yönünden de cezalandırmaktadır.

Tutanağın Bölümleri

Tutanaklarla ilgili olarak standart bir bölüm sınıflandırması bulunmamakla birlikte daha anlaşılır olabilmesi, hizmette birliğin sağlanabilmesi için tutanakları aşağıdaki bölümlere ayırabiliriz:

a)Başlık Bölümü:Düzenlenen belgenin tutanak olduğunu belirleyen, düzenleme amacının ve konusunun belirtildiği bölümdür. 'Tutanakların içeriğine uygun başlığı olmalıdır" kuralı gereğince her tutanağın içeriğine uygun bir başlık, kağıdın üst orta kısmına büyük harflerle yazılmalıdır. Eğer içeriğine uygun başlık konulamıyorsa, büyük harflerle "TUTANAKTIR" yazılması yeterlidir.

b) Giriş Bölümü:Tutanakların düzenlenmesini gerektiren konu, olay veya kişilerle ilgili bilgilerin verildiği bölümdür. Meydana gelen olayın tarihi, günü ve saati, olayın öğrenilme şekli (kimden, nasıl ve ne zaman öğrenildiği) ile olay yerine geliş şekli (ne zaman, nasıl ve kiminle) ile ilgili bilgiler bu bölümde yer alır.

c) Metin Bölümü:Olayın başlangıç, gelişme ve sonucunun yazıldığı bölümdür. Olay veya suçun işlendiği yer ve zaman, tarafların açık kimlikleri ve beyanları, yakalanmamış ise eşkalleri bu bölümde açık bir şekilde ortaya konur. Burada; suç unsuru olan şeyler, suçun işleniş şekli ve diğer deliller ile birlikte değerlendirilip olayla irtibatı kurulur.

d) Sonuç Bölümü:Yazının bir tutanak olduğu, taraflara okunduğu ve okutulduğu, doğruluğunun anlaşılması üzerine, birlikte imza altına alındığı hususlarının yer aldığı bölüm, sonuç bölümüdür.

e) Tarih ve Saat:Tutanağın, tarihle başlayıp tarihle bitirilmesi gerektiği tutanaklarla ilgili kurallar içerisinde belirtilmişti. Bu çerçevede, sonuç bölümünden sonra tarih ve saat yazılır.

f) İmza Bölümü:Tutanağı düzenleyen özel güvenlik görevlileri ile hazır bulunan ilgili kişilerin imzalaması için ayrılan bölümdür. Tutanaklar en az iki görevli personel tarafından imzalanmalıdır. İmzalar tutanaklarda sol taraftan sağ tarafa doğru unvan sırasına göre atılmalıdır. İmza bölümünde ilk önce adı ve soyadı, altına görev unvanı yazılır. İlgili kişiler için ise ilk önce adı ve soyadı, altına da tutanakla ilgili sıfatı (şüpheli gibi) yazılır.

İmza atmasını bilmeyen kişiler için, sağ el işaret parmağı ile isminin üstüne parmak bastırılır. Bu kişiler noter tasdikli mühür kullanıyorlarsa, parmak basmak yerine bu mührü kullanabilirler. Tutanaklar birden fazla sayfadan oluşuyor ise, imza bloku son sayfada açılır, diğer sayfaların alt kısımları ise, gereken kişiler tarafından paraf edilir veya imzalanır.

Tutanakların Ortak Özellikleri

Tutanaklarla ilgili olarak Kanunlarda ve diğer yasal düzenlemelerde tek bir tanım ve standart bir şekil ortaya konulmamıştır. Ancak zamanla, değişik Kanun ve yönetmeliklerde belirlenen hususlar doğrultusunda, yetkililer tarafından hizmetin yerine getirilmesinde düzenlenen tutanaklarla ilgili, deneyimlere dayalı olarak belirlenen tutanak tanım ve şeklinin bir araya getirilerek formatlanmasından ibarettir. Tutanakların belirli kurallar çerçevesinde düzenlenmesi, uygulamada birlik ve beraberliği temin edeceği gibi, hem hizmetin kalitesini artıracak, hem de bu işlemlerin daha etkin ve verimli olmasını sağlayacaktır.

Tutanaklarla ilgili ortak özellikleri iki başlık altında inceleyebiliriz:

- a) *Şekil kuralları*
- b) *İçerik kuralları*

a) Şekil Kuralları

Kanunlarda ve diğer yasal düzenlemelerde tutanakların şekil şartları konusunda herhangi bir husus yer almamaktadır. Bu konu daha çok, zaman içerisinde uygulamadaki deneyimlere dayalı olarak ortaya çıkıp gelişmiş ve belirli bir çerçeveye kavuşmuştur. Günümüzde ortak kullanım alanı haline gelen bu kurallar aksi ispat edilinceye kadar geçerli belge niteliğini taşıyan tutanağın ispat gücünü arttırmaya yönelik kurallardır. Bu kuralları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Tutanaklar resmi yazışmalarda olduğu gibi A4 veya A5 tabir edilen kağıtlara yazılmalıdır.
- Tutanaklar, bilgisayar yazılabileceği gibi, okunaklı olmak kaydıyla el yazısı ile de yazılabilir.
- Tutanaklar elle yazıldığında dolma kalem veya tükenmez kalemle yazılmalıdır. Kesinlikle kurşun kalem kullanılmamalıdır.
- Tutanaklar elle yazıldığında aynı kişi tarafından ve aynı kalem kullanılarak yazılmalıdır.
- Tutanaklar kağıdın sadece bir yüzüne yazılmalıdır. Eğer tutanak birden fazla sayfaya yazılacak ise sayfanın üst kısmında tutanağın kaçınıcı sayfası olduğu yazı ile belirtilmelidir.
- Tutanak üzerinde silinti, kazıntı ve ilave yapılmamalıdır. Eğer yanlış kelime yazılmışsa üstü çizilmeli ve çizilen kelimedenden hemen sonra parantez açılarak kaç kelime çizildiği yazılmalı ve son olarak da tutanağı yazan kişiler tarafından üstü paraflanmalıdır.
- Tutanak içerisinde bilgilerin rakamla yazılması durumunda parantez içerisinde harflerle de yazılmalıdır.
- Tutanaklar sade bir dille ve olayların oluş sırasına göre hukuk terimleri kullanılarak, imla kurallarına uygun bir şekilde düzenlenmelidir.

- Tutanakların birden fazla sayfadan oluşması halinde, imza kısmı son sayfada açılmalı, önceki sayfalar tutanağı imzalayan kişiler tarafından paraflanmak veya imzalanmalıdır.
- Tutanağın imzalanmasında rütbece en yüksek olan kağıdın sol kısmından başlamak suretiyle, kıdem sırasına göre sağa doğru sıra ile atılmalıdır.

b) İçerik Kuralları

Yasal düzenlemelerde tutanakların şekil kuralları hakkında herhangi bir hüküm bulunmazken, tutanakların içerik kuralları ile ilgili bazı kurallar mevcuttur. Bu kuralları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Tutanağın içeriğine uygun tutanak başlığı olmalıdır.
- Tutanaklar tarihle başlamalı ve tarihle bitirilmelidir.
- Tutanağın düzenlendiği yer, tarih ve saat yazılmalıdır.
- Tutanak düzenlenen olayın ne zaman, nerede, nasıl ve kimden öğrenildiği, kimlerin, ne zaman ve nasıl olay yerine intikal ettiği tutanakta belirtilmelidir.
- Suçun işlendiği yer ve zaman, nasıl işlendiği, kim tarafından işlendiği, suçun tanıkları ve mağdurların kimler olduğu tutanakta açık kimlikleriyle belirtilmelidir. 5N (Ne, nerede, ne zaman, nasıl ve niçin) 1K (Kim) sorularının cevabı bulunmalıdır.
- Olay yerindeki iz, eser, emare ve delillerin muhafaza altına alındığı yazılmalıdır.
- Tutanağın niteliğine göre gerekli görüldüğü takdirde yapılacak işlemle ilgili kısa beyanlar alınmalıdır. Olayın oluş şekli, eldeki deliller ve beyanlar doğrultusunda, olay kısaca özetlenmelidir.
- Tutanaklar, doğru ve lüzumlu bilgileri içermeli ve bu kural doğrultusunda düzenlenmelidir. Eksiz, gereksiz ve yanlış bilgiler tutanakta yer almamalıdır.
- Tutanaklar, meydana gelen olaylarla ilgili olarak, mevcut durumu tespit eden, yapılan araştırmaları açıklayan nitelikte olmalıdır.
- Genel kolluk gözetiminde yapılan arama sonucunda düzenlenen tutanaklarda, arama kararının veya emir yazısının tarih ve sayısı yazılmalıdır.
- Arama tutanaklarında, emanete alınan suç eşyası ile ilgili ayrıntılı bilgi, arama sırasında yakalanan kişi varsa açık kimliği ve nerede yakalandığı belirtilmelidir.
- Arama tutanaklarında yaralanma veya maddi zarar meydana gelip gelmediği belirtilir. Tutanak, arama işlemine katılmış olanlar ve hazır bulunanlarca imzalanır. Tutanağın bir sureti aramanın muhatabına verilir.
- Tutanakların sonunda taraflara okutulduğu, okuma yazma bilmiyorsa okunduğu ve birlikte imza altına alındığı belirtilmelidir.
- İmzadan imtina edilmesi durumunda, sebepleri tutanakta belirtilmelidir.

Tutanak Düzenlerken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Görevliler tarafından düzenlenen, ilgili kişilere okutturularak doğruluğu anlaşıldıktan sonra birlikte imza altına alınan, aksi ispat edilinceye kadar geçerli hukuki belge niteliğinde olan tutanakların düzenlenmesinde çok hassas davranılmalıdır. Tutanak düzenlenirken; ilgili özel yasalarda belirtilen kurallara ve uygulamadaki deneyimlere dayalı esas ve usullere uyulmalıdır. Bu kurallara uyulması hizmette birlik ve verimliliğin sağlanmasına yardımcı olacaktır. Aksi taktirde, düzenlenen tutanaklar, şekil ve içerik bakımından gerekli şartları taşımamaları halinde geçerliliği olmayacak, hem düzenleyenin hem de ilgili kişilerin mağduriyetine neden olacaktır. Bu açıdan, özel güvenlik görevlilerinin; tutanak düzenlerken, tutanaklarda bulunması gereken şekil ve içerik kurallarına azami ölçüde uymaları, kendileri için bir ispat aracı olan tutanakları düzenlerken hassas davranmaları, yasalarda emredilen ve uygulamada kullanılan esas ve usulleri iyi bilmeleri ve kullanmaları gerekir.

Tutanak Çeşitleri

Olay Tespit Tutanağı

Özel güvenlik personelinin; görev alanında karşılaştığı ve el koyduğu olaylarda meydana gelen durumları, yapılan işlemleri, elde edilen bilgileri tespit edip yazılı hale getirerek hazırlamış olduğu tutanaktır. Görevli, bu tutanakta, gördüğü, duyduğu ve elde ettiği bilgi ve somut verileri yerine getirdiği hukuki işlemlerle birlikte açık ve net olarak, tutanaklarda uyulması gereken kurallara göre düzenler. Olayın başlangıcı, gelişmesi, müdahale süreci ve sonucu ile ilgili gerekli bütün bilgiler olay tespit tutanağında yer alır.

Yakalama Tutanağı

Özel güvenlik görevlilerinin, 5188 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin (c), (d) ve (i) bentlerinde kendilerine tanınan yakalama yetkileri çerçevesinde, yakalama sonrasına ve yakalama işlemine ait olmak üzere hazırlamış oldukları tutanaktır.

Yakalama gerçekleştiren görevliler durumu hemen genel kolluğa bildirir. Yakalanan kişinin tutum ve davranışlarına uygun olmak üzere, genel kolluk olay yerine gelene kadar, yakalanan kişinin kendisine veya başkalarına zarar vermemesi için tedbirler alınır. Bu esnada aynı zamanda yakalama işleminin, gerçekleşme süreci, çerçevesi, hukuki dayanağı ve ilgili gelişmeleri tutanağa geçilir.

Arama Tutanağı

Özel güvenlik görevlilerinin arama yetkisi 5188 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde sıralanmıştır. Bu maddeye göre özel güvenlik görevlileri, görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında; İlgili kanun maddelerine uygun olarak gerçekleştirilen yakalama sonucunda şüphelinin üzerinde veya

eşyalarında; taşınması veya bulundurulması yasak olan, kendisine, çevresindekilere ya da görevlilere zarar verebilecek herhangi bir suç eşyasının olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapmış oldukları arama işlemini ve elde edilen sonuçları yazılı hale getirmek üzere arama tutanağı düzenler.

Emanete Alma Tutanağı

Özel güvenlik görevlileri, 5188 sayılı kanunun 7/g maddesine göre; genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alır. Ayrıca 5188 sayılı kanunun 7/h maddesine göre; terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alır ve bu işlemlerle ilgili olarak "emanete alma tutanağı" düzenler. Bu tutanakta, emanete alınan eşya ile ilgili detaylı bilgiler yazılır. Bu bilgiler, daha önce eşya tarifi konusunda verilen bilgiler dikkate alınmak suretiyle açık, net, somut ve açıklayıcı şekilde yapılır.

Suçüstü Tutanağı

Özel güvenlik görevlisi, 5188 sayılı kanunun 7/c maddesine göre suçüstü halinde (meşhud suç yakalama yetkisine sahiptir. İşlenmekte olan suç, meşhud suçtur. Henüz işlenmiş olan suç ile suçun işlenmesinden hemen sonra özel güvenlik görevlileri, suçtan zarar gören şahıs veya başkaları tarafından takip edilerek veya suçun pek az evvel işlendiğini gösteren eşya veya izlerle yakalanan kimsenin işlediği suç da meşhud suç sayılır.

Yukarıda ifade edilen kanuni çerçevede yapılan yakalamalarda, yapılması gereken diğer işlemlerin yanı sıra, mutlaka suçüstü tutanağı düzenlenir.

Teslim Tesellüm Tutanağı

Özel güvenlik görevlilerinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 5188 sayılı Kanunun 7'nci maddesi çerçevesinde özel güvenlik görevlileri, yakalama, arama ve emanete alma tedbirlerini yerine getirmekle birlikte genel kolluğa da durumla ilgili bilgi vermektedir. Müdahale sonucu yapılan yakalama, arama ve emanete alma işlemlerinden sonra, özel güvenlik görevlileri, yakalanan kişiyi ve arama sonucu elde edilen eşyaları olay yerine gelen genel kolluğa teslim eder. Bu teslim işlemi yazılı olarak hazırlanan bir belge olan "teslim tesellüm tutanağı" düzenlenmek suretiyle yapılır. Ayrıca, yine 5188 sayılı kanunun 7/h maddesine göre terkedilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma yetkisine sahip olan özel güvenlik görevlileri, söz konusu eşyanın sahibinin bulunması halinde de aynı şekilde teslim tesellüm tutanağı düzenlemek suretiyle eşyayı sahibine teslim eder.

Tutanakta, eşyayı kanunen almaya yetkili olan kişinin (veya kişilerin) kimliği açık olarak yazılır. Teslim edilen eşyanın özellikleri, eşya tarifi konusunda anlatıldığı ölçülerde net bir şekilde yazılır ve bunlar mümkünse bir hazır olan tarafından da görülmek suretiyle tutanak imzalatılır.

Yangın Tutanağı

Yangına müdahale eden özel güvenlik görevlileri, yangın yerine gelişten başlamak üzere yangının sonuna kadar gerekli gözlemleri yapar, gereken tedbirleri alır ve notlarını tutar. Yangının söndürülmesi ile birlikte tuttuğu notları, izlenim ve gözlemlerini, tutanaklarda bulunması gerekli bilgiler temeli üzerine inşa etmek suretiyle yangın tutanağı düzenler.

ZOR KULLANMA TUTANAĞI

01.01.2021 günü saat 09:00 sıralarında görevli bulunduğumuz Hazine Müsteşarlığı giriş kapısında ziyaret için gelen vatandaşların duyarlı kapıdan geçirilerek, üst aramalarının yapılarak içeriye alındığı esnada kimliğini daha sonra öğrendiğimiz aslen Rize – Pazar nüfusuna kayıtlı, Ali oğlu, 1970 doğumlu Coşkun AKAR’ a üst araması için duyarlı kapıdan geçmesi hususu bildirilmiş olmasına rağmen şahıs sözlü mukavemet göstererek cihazdan geçmeyeceğini bu uygulamayı kabul etmediğini söylemesi üzerine kendisine gerekli ikaz yapılarak koruma ve güvenliklerini sağladıkları bu alana girmek isteyenlerin bir güvenlik sistemi olan duyarlı kapıdan geçirilmelerinin zorunlu olduğunu defalarca ikaz etmemize rağmen bizleri dinlemeyerek, içeriye girmek istemesi sonucu kendisini zor kullanmak suretiyle, içeriye girişi engellenerek, etkisiz hale getirilmiş,

İş bu tutanak tarafımızdan tanzimle birlikte imza altına alınmıştır. 01.01.2021 Saat: 09:30

Adem CAN
ÖGG

Ali ÇABUK
ÖGG

Coşkun AKAR
Zor Kullanılan

ÜST ARAMA TUTANAĞI

21/09/2008 günü saat: 08.00-20.00 saatleri arasında görevli bulunduğumuz AŞTİ Ankara girişinde saat: 13.20 sıralarında terminale giriş yaparken şüphelenerek kimliğini sorduğumuz ve yaptığımız kontrolde Terminal Polis Karakolu tarafından bize verilen listede yer alan ve mal beyanında bulunmamak suçundan hakkında yakalama müzekkeresi olduğu belirtilen Rıza oğlu, Ankara 1958 doğumlu, Ankara-Ayaş-Balı nüfusuna kayıtlı Ayhan KARA yakalanmış, yapılan kaba üst aramasında, kendisine ait T.C. Kimlik kartı, B sınıfı sürücü belgesi 3 (üç) adet 200 TL (ikiyüz TL) para olduğu tespit edilmiştir.

İşbu üst arama tutanağı tarafımızdan tanzim edilerek, okunarak doğruluğu imza ile tespit edilmiştir. 21/09/2008 Saat: 13.25

Adem CAN
ÖGG

Ali ÇABUK
ÖGG

Coşkun AKAR
Üstü Aranan

TESLİM VE TESELLÜM TUTANAĞI

23/08/2007 günü 10:00/22:00 saatleri arasında, görevli olduğum Batıkent Başkent Bulvarı 121 sayılı yerde faaliyet gösteren AL-YE Hipermarket içerisindeki kontrol esnasında saat:20:25 sıralarında şarküteri reyonu önünde 1 (bir) adet siyah renkli deri erkek cüzdanı bulunmuş, cüzdan içerisinde Mehmet kızı 1985 Adana doğumlu Seher BASILGAN' a ait sürücü belgesi, 25 TL kağıt para ve çeşitli kartvizitler çıkmış, mağaza hoparlöründen söz konusu bayanın adı anons edilmiş, cüzdan sahibinin bulunamaması üzerine Batıkent Polis Karakolu'na 251 71 70 numaralı telefon ile bilgi verilmiş, saat: 20:30 sıralarında 7532 kod nolu ekibe teslim edilmiştir.

İşbu tutanak tarafımızdan tanzimle birlikte imza altına alınmıştır. 23.08.2007 saat: 20:40

Teslim Eden

Adem CAN
ÖGG

Hazır Bulunan

Ali ÇABUK
ÖGG

Teslim Alan

Coşkun AKAR
Polis Memuru

EMANETE ALMA TUTANAĞI

13/08/2007 günü 08:30/20:30 saatleri arasında görevli bulunduğunuz Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ziyaretçi girişinde, saat: 11:00 sıralarında hasta ziyaretine gelen Abdullah oğlu, Amasya 1963 doğumlu, Amasya- Merzifon- Kabacalı nüfusuna kayıtlı Ali GÜLMEZ kendisine ait 12345678901 TC Nolu Kimlik Kartı, çıkışta kendisine verilmek üzere emanete alındığına dair;

İşbu emanete alma tutanağı tarafımızdan tanzimle hazır bulunanlarca okunarak doğruluğu anlaşıldıktan sonra imza altına alınmıştır.13.08.2007 saat: 11:05

Emanete Alan

Adem CAN
ÖGG

Hazır Bulunan

Ali ÇABUK
ÖGG

Emanet Bırakan

Coşkun AKAR